

Ministerstvo školstva, výskumu, vývoja a mládeže Slovenskej republiky

Dodatok č. 5

ktorým sa upravuje

ŠTÁTNY VZDELÁVACÍ PROGRAM PRE ZÁKLADNÉ VZDELÁVANIE
schválený Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky pod číslom
2023/831:7-A2140 s platnosťou od 1. 9. 2023

SCHVÁLILO

Ministerstvo školstva, výskumu, vývoja a mládeže Slovenskej republiky dňa 22. apríla 2026
pod číslom 2026/10555:5-A3610 ako súčasť Štátneho vzdelávacieho programu pre základné
vzdelávanie, s účinnosťou od 1. septembra 2026.

Ministerstvo školstva, výskumu, vývoja a mládeže Slovenskej republiky podľa § 6 ods. 1 zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „školský zákon“) vydáva dodatok č. 5 k Štátnemu vzdelávaciemu programu pre základné vzdelávanie schválenému Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky pod číslom 2023/831:7-A2140, s účinnosťou od 1. septembra 2026.

1 V kapitole 1 „Konkrétne ciele výchovy a vzdelávania“ sa na konci dopĺňa tento text:
„Hlavné ciele sa dosahujú prostredníctvom:

- a) vytvárania a upevňovania kultúry a étosu školy,
- b) vyučovania zameraného na nadobúdanie doménových a prierezových gramotností,
- c) spolupráce s externým prostredím a neformálnym vzdelávaním.

Doménové a prierezové gramotnosti

Doménové gramotnosti predstavujú súbor vedomostí, zručností, postojov a stratégií viazaných na konkrétnu vzdelávaciu oblasť alebo predmet. Umožňujú žiakovi porozumieť špecifikám danej domény, používať jej jazyk, nástroje a postupy a aplikovať ich pri riešení typických úloh a problémov v rámci danej oblasti. Patria sem:

- jazyková a komunikačná gramotnosť,
- matematická gramotnosť
- informatická gramotnosť,
- prírodovedná gramotnosť,
- spoločensko-vedná gramotnosť,
- technická a profesijná gramotnosť,
- zdravotná a pohybová gramotnosť,
- umelecká gramotnosť.

Prierezové gramotnosti sú prenosné schopnosti a spôsobilosti, ktoré presahujú jednotlivé vzdelávacie oblasti a uplatňujú sa vo viacerých kontextoch učenia aj života. Podporujú porozumenie, kritické myslenie, komunikáciu, rozhodovanie a adaptáciu v meniacich sa situáciách a prepájajú učenie naprieč predmetmi a skúsenosťami. Patria sem:

- čitateľskú a vizuálnu gramotnosť,
- občiansku gramotnosť,
- digitálnu a AI gramotnosť,

- finančnú gramotnosť,
- environmentálnu gramotnosť,
- sociálnu a emocionálnu gramotnosť.

Nadpredmetové koncepty sú spôsobilosti, ktoré sa dajú rozvíjať vo viacerých kontextoch učenia univerzálnejšie ako prierezové gramotnosti. Nielen vo formálnom, ale aj v neformálnom vzdelávaní. Predstavujú formujúce princípy, ktoré sa týkajú celej kultúry školy. Patria sem:

- metakognícia,
- charakter.

Vymedzenie gramotností a ich gradačná postupnosť, Metakognícia a Charakter v rámci vzdelávacích cyklov sú súčasťou prílohy tohto dokumentu.

Žiak má byť po absolvovaní základného vzdelávania spôsobilý:

- *vyjadrovať a interpretovať* pojmy a vzťahy medzi nimi, myšlienky, pocity a potreby, fakty a názory ústnou a písomnou formou v slovenskom a v materinskom jazyku (ak je odlišný od slovenského jazyka) v rôznorodých situáciách a príležitostiach;
- *komunikovať* v aspoň jednom cudzom jazyku na požadovanej úrovni;
- *používať a hodnotiť texty* rôznej povahy za účelom ich využitia pri ďalšom učení sa a vo vyhodnocovaní informácií v rôznych životných situáciách;
- *rozvíjať a používať matematické a logické myslenie*, princípy a postupy na riešenie rôznych problémov v každodennom živote a v ďalšom štúdiu a na argumentáciu svojich myšlienok,
- *zodpovedne a bezpečne využívať digitálne technológie, AI a iné médiá* na vzdelávanie, komunikáciu a vnímať ich prínos k inováciám, uvedomovať si príležitosti aj riziká, ktoré predstavujú;
- *vysvetliť prírodné javy, spoločenské a historické udalosti* pomocou základných vedomostí, metód vedeckého bádania a odvodiť závery podložené dôkazmi;
- *používať technické nástroje a prístroje* na realizáciu návrhov a inovácií, overenie hypotéz a na prijatie rozhodnutia alebo záveru s využitím technológií;
- *zúčastňovať sa na občianskom a sociálnom živote* na základe poznania aktuálneho diania, historických súvislostí, spoločenských, kultúrnych a náboženských špecifik;

- *aktívne pristupovať k riešeniu problémov a prijímať rozhodnutia na základe poznatkov, zručností a hodnôt z oblastí prírodných, spoločenských, humanitných vied a umenia,*
- *vnímať a využívať rôzne druhy umenia ako spôsob vyjadrenia a chápať miestne, regionálne, národné, európske a globálne prejavy kultúry,*
- *konať vedome v súlade s poznatkami o zdravom životnom štýle a jeho dopade na fyzické a duševné zdravie,*
- *robiť informované rozhodnutia o ďalšom vzdelávaní a životnej budúcnosti vrátane profesijného smerovania, poznať a prijímať svoj potenciál aj limity,*
- *spolupracovať s ostatnými ľuďmi, byť solidárny a preferovať konsenzuálne riešenia v konfliktných situáciách,*
- *využívať kreatívny proces, analýzu, vyhodnocovanie a overovanie informácií pri učení sa, identifikovať a skúmať komplexné problémy,*
- *používať kritické myslenie založené na poznatkoch a etických hodnotách,*
- *konať v súlade s hodnotami smerujúcimi k ochrane životného prostredia a udržateľného života,*
- *konať na základe poznania spoločenských a právnych noriem, ľudských práv, toleranciou rozmanitosti a v súlade s demokratickou kultúrou spoločnosti.“*

2 Prílohy „Vymedzenie gramotnosti a gradačná postupnosť“, „Metakognícia“ a „Charakter“ sa nahrádzajú novým znením, ktoré tvoria prílohy tohto dodatku.

3 Kapitola 2 „Profil absolventa“ sa vypúšťa.

Doterajšie kapitoly 3 až 12 sa označujú ako kapitoly 2 až 11.

4 V kapitole 2 „Charakteristika odboru vzdelávania a jeho dĺžka“ sa text nahrádza týmto znením:

„Základné vzdelávanie je kľúčovým prvkom vzdelávacieho systému. Buduje sa na ňom základ osobnej, sociálnej, hodnotovo-kultúrnej a profesijnej spôsobilosti každého človeka v súlade s potrebami súčasnej spoločnosti, jej perspektívami, so zohľadnením regionálnych aj globálnych spoločenských požiadaviek a potrieb. Zároveň formuje a rozvíja charakter žiaka v súlade s etickými hodnotami, podporuje utváranie jeho pozitívnych osobných identít. Základné vzdelávanie poskytuje žiakom šance nájsť a rozvinúť svoj potenciál, chápať vlastné prežívanie a regulovať svoje emócie, reflektovať svoje silné a slabé stránky

pri plánovaní ďalšieho smerovania v živote, pochopiť a začať pracovať na svojich perspektívach v osobnom, občianskom i profesijnom živote.

Základné vzdelávanie má deväť ročníkov. Vnútroštruktúra kurikula základného vzdelávania reflektuje potrebnú rôznorodosť vzdelávacích ciest žiakov a je usporiadaná do troch po sebe idúcich a na seba nadväzujúcich vzdelávacích cyklov. Prvý cyklus tvorí 1. až 3. ročník, druhý cyklus tvorí 4. až 5. ročník a tretí cyklus tvorí 6. až 9. ročník. Vzdelávacie štandardy jednotlivých cyklov stanovujú obsah vzdelávania a očakávané učebné výstupy na ich konci.

Prvý a druhý cyklus spolu predstavuje prvý stupeň základnej školy a tretí cyklus predstavuje druhý stupeň. Dĺžka trvania prvého stupňa základného vzdelávania podľa tohto vzdelávacieho programu je päť (5) rokov. Dĺžka trvania druhého stupňa základného vzdelávania podľa tohto vzdelávacieho programu je štyri (4) roky.

Prvý cyklus (1. – 3. ročník ZŠ): Uvádzanie do gramotnosti

Úlohou prvého cyklu je, aby žiak získal vzťah k učeniu sa, vytvoril si pracovné návyky a pracovný režim, aktívne sa zapájal do práce, využíval kreativitu pre zlepšovanie svojich myšlienok.

Vyučovanie ťažiskovo zabezpečuje učiteľ s aprobáciou na primárne vzdelávanie.

Druhý cyklus (4. – 5. ročník ZŠ): Zvládnutie základov gramotnosti

Úlohou druhého cyklu je, aby žiak dokázal bezpečne a jasne komunikovať svoje pocity, potreby a hranice, vyjadroval pre ne pochopenie u seba aj u iných a reflektoval svoje konanie a postoje. Zámerom súčasne je, aby žiak rozlišoval medzi faktami, domnienkami a hodnoteniami a aby nadobudol väčšiu samostatnosť v učení a prevzal časť zodpovednosti za svoje učenie, uvedomil si, čo je oblasťou jeho záujmu a čomu by sa chcel hlbšie venovať.

Vyučovanie zabezpečujú spoločne a vyvážene učitelia s aprobáciou na primárne vzdelávanie a učitelia so špecializáciou na konkrétnu vzdelávaciu oblasť alebo vyučovací predmet.

Tretí cyklus (6. – 9. ročník ZŠ): Rozvinutá gramotnosť

Úlohou tretieho cyklu je, aby žiak okrem rozvinutia všetkých gramotností dostal priestor aj na hlbší rozvoj v oblastiach svojho záujmu a vytvoril si tak predstavu o svojej profesijnej

budúcnosti. V tomto kontexte cieľom je, aby vyjadroval záujem a bol motivovaný k samostatnej práci, pýtal si spätnú väzbu a pravidelne využíval kreatívny proces, analýzu, vyhodnocovanie a overovanie informácií pri učení sa.

Vyučovanie zabezpečujú ťažiskovo učitelia so špecializáciou na konkrétnu vzdelávaciu oblasť alebo vyučovací predmet.“

5 V kapitole 3 „Stupne vzdelania“ sa text nahrádza týmto znením:

„Základné vzdelanie sa člení na primárne vzdelanie a nižšie stredné vzdelanie.

Primárne vzdelanie (ISCED 1) a úroveň 1 Slovenského kvalifikačného rámca / Európskeho kvalifikačného rámca (SKKR/EKR: 1) získava:

- žiak úspešným absolvovaním posledného ročníka 2. cyklu základného vzdelávania;
- žiak s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia, ktorý absolvoval posledný ročník základnej školy a nesplnil požiadavky minimálneho učebného výstupu;
- žiak so stredným, ťažkým alebo hlbokým stupňom mentálneho postihnutia absolvovaním posledného ročníka základnej školy.

Nižšie stredné vzdelanie (ISCED 2) a úroveň 2 Slovenského kvalifikačného rámca / Európskeho kvalifikačného rámca (SKKR/EKR: 2) získava:

- žiak úspešným absolvovaním posledného ročníka 3. cyklu základného vzdelávania;
- žiak s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia, ktorý absolvoval posledný ročník základnej školy a splnil požiadavky minimálneho učebného výstupu.“

Podmienkou úspešného absolvovania vzdelávacieho programu na účely získania príslušného stupňa vzdelania sa považuje splnenie požiadaviek minimálneho učebného výstupu. Minimálny učebný výstup definuje kvalitatívnu úroveň vedomostí, zručností a postojov, ktorá predstavuje dolnú hranicu pri hodnotení umožňujúcu získať stupeň vzdelania a uchádzať sa o pokračovanie vo vzdelávaní v strednej škole.“

6 V kapitole 5 *Vzdelávacie oblasti* a v tabuľke pre vzdelávaciu oblasť Jazyk a komunikácia v riadkoch pre základné školy s vyučovacím jazykom národnostnej menšiny a pre základné školy s vyučovaním jazyka národnostnej menšiny v stĺpci Zoznam vyučovacích predmetov text „jazyk a literatúra národnostnej menšiny“ nahrádza textom „jazyk národnostnej menšiny a literatúra“.

7 V kapitole 6 „Vzdelávacie štandardy“ sa text nahrádza týmto znením:

„Vzdelávacie štandardy obsahujú širší súbor požiadaviek na osvojenie si vedomostí, zručností a postojov, ktoré má žiak preukázať na konci každého cyklu v jednotlivých vzdelávacích oblastiach.

Vzdelávacie štandardy sú vypracované v súlade s rámcovými učebnými plánmi a členia sa na výkonové a obsahové štandardy.

- Výkonové štandardy, ktoré sú podrobnejším rozpracovaním cieľov vzdelávania, určujú optimálnu úroveň zručností a postojov, ktorú má žiak nadobudnúť. Výkonové štandardy majú rozdielne vlastnosti. Niektoré rastú počas všetkých troch vzdelávacích cyklov, a majú kvalitatívne gradačný a kumulatívny charakter. Iné sa dajú definitívne dosiahnuť v rámci jedného alebo dvoch cyklov alebo sa kumulatívne pridávajú ako nové v rámci jednotlivých cyklov.
- Obsahové štandardy určujú okruhy činností, témy a pojmy, ktoré predstavujú obsahy vzdelávacej oblasti alebo vyučovacieho predmetu. Za obsahový štandard sa považuje nielen vecný obsah vzdelávania (pojmy, vzťahy alebo procesy), ale aj aktivity, postupy, činnosti, ktoré sú súčasťou osvojovania obsahov a výrazne napomáhajú k dosahovaniu výkonových štandardov. Pojmy, ktoré má žiak ovládať aktívne, sú v obsahových štandardoch zvýraznené tučným písmom.

Vzdelávacie štandardy sú východiskom pre tvorbu učebných osnov školského vzdelávacieho programu. V učebných osnovách škola rozdelí obsah vzdelávania jednotlivých vzdelávacích oblastí do vyučovacích predmetov a do jednotlivých ročníkov v rámci cyklu v súlade s učebným plánom školy.

Charakteristiky vzdelávacích oblastí a/alebo vyučovacích predmetov a ich štandardy sú súčasťou príloh tohto štátneho vzdelávacieho programu.“

8 Prílohy so vzdelávacími štandardmi pre slovenský jazyk a literatúru, maďarský jazyk a literatúru, nemecký jazyk a literatúru, rómsky jazyk a literatúru, rusínsky jazyk a literatúru, ruský jazyk a literatúru, ukrajinský jazyk a literatúru, slovenský jazyk a slovenskú literatúru, slovenský jazyk ako druhý jazyk, cudzie jazyky (anglický, francúzsky, nemecký, ruský, španielsky a taliansky jazyk), matematiku, informatiku, vzdelávaciu oblasť Človek a spoločnosť, vzdelávaciu oblasť Človek a príroda, hudobnú výchovu, výtvarnú

výchovu, vzdelávaciu oblasť Človek a svet práce, vzdelávaciu oblasť Zdravie a pohyb sa nahrádzajú novým znením, ktoré tvoria prílohy tohto dodatku.

9 Príloha „Minimálne učebné výstupy zo vzdelávacích štandardov“ sa vypúšťa.

10 V kapitole 7 „Rámcové učebné plány“ sa text nahrádza týmto znením:

„Rámcový učebný plán (ďalej aj „RUP“) stanovuje časové dotácie vzdelávacích oblastí alebo vyučovacích predmetov pre jednotlivé vzdelávacie cykly. Vymedzuje počet voliteľných (disponibilných) hodín, ktoré škola konkretizuje v učebnom pláne školského vzdelávacieho programu.

Poznámky k RUP sú pre školu záväzné, škola si však môže v rámci svojho učebného plánu vytvoriť ďalšie poznámky podľa svojich potrieb a možností.

V učebnom pláne škola rozdelí časové dotácie vzdelávacích oblastí pre daný cyklus do jednotlivých ročníkov a vyučovacích predmetov tak, aby bola zachovaná celková časová dotácia pre každý ročník základného vzdelávania navýšená maximálne podľa poznámky k RUP.

Rámcové vymedzenie časovej dotácie pre vzdelávaciu oblasť umožňuje a podporuje aj iné formy vyučovania⁸, akými je napríklad blokové alebo projektové vyučovanie, ktoré bude vyhovovať potrebám žiakov a dosahovaniu komplexných cieľov.

7.1 Rámcový učebný plán pre základné školy, školy a triedy pre žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami s vyučovacím jazykom slovenským

Vzdelávacia oblasť	Zoznam vyučovacích predmetov	1. cyklus			2. cyklus		3. cyklus			
		1	2	3	4	5	6	7	8	9
Jazyk a komunikácia	slovenský jazyk a literatúra	24			12		19			
	cudzí jazyk	3			6		12			
	druhý cudzí jazyk									
Matematika a informatika	matematika	12			8		17			
	informatika	1			2		3			
Človek a príroda	človek a príroda	3			4		16			
	biológia									
	fyzika									
	chémia									
Človek a spoločnosť	človek a spoločnosť	3			5		13			

	občianska náuka								
	geografia								
	dejepis								
	náboženská výchova náboženstvo/etická výchova	3	2	4					
Človek a svet práce	človek a svet práce	3	2	4					
Umenie a kultúra	hudobná výchova	3	2	3					
	výtvarná výchova	3	2	4					
Zdravie a pohyb	telesná a športová výchova	6	4	8					
Sumár hodín (za cyklus bez disponibilných hodín)		64	49	103					
Voliteľné (disponibilné) hodiny		6	4	16					
Spolu za cyklus		70	53	119					
Časové dotácie v ročníkoch	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
	22	23	25	26	27	29	30	30	30

Poznámky

Všeobecná časť

1. Rámcový učebný plán vymedzuje týždenný počet vyučovacích hodín. Jedna vyučovacia hodina má podľa tohto plánu 45 minút. V prípade inej dĺžky vyučovacej hodiny škola jej trvanie a prepočet vyučovacieho času na 45 minútové vyučovacie hodiny uvedie v školskom vzdelávacom programe. Škola uplatňuje spôsoby organizácie vyučovania, ktoré sú prispôsobené osobitostiam žiakov so zdravotným znevýhodnením a žiakov so všeobecným intelektovým nadaním v súlade s príslušnou legislatívou.
2. Vyučovací predmet pre príslušný ročník, ktorý sa podľa učebného plánu školy vyučuje jednu hodinu týždenne, teda 33 hodín ročne, možno zaradiť do rozvrhu hodín počas celého školského roka vyučovaný jednu vyučovaciu hodinu týždenne alebo dve vyučovacie hodiny každý druhý týždeň, len v prvom polroku alebo v druhom polroku školského roka alebo si škola môže zvoliť vlastnú organizáciu vyučovania (exkurzia, blokovo, kurz a pod.).
3. Rozdelenie tried na skupiny, zriaďovanie skupín na vyučovanie sa riadi príslušnou legislatívou. Pri vyučovaní predmetov, ktoré nie sú priamo uvedené v legislatíve, možno žiakov deliť na skupiny podľa priestorových, personálnych a finančných podmienok školy

a podľa náročnosti predmetu s ohľadom na požiadavky bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a s ohľadom na špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby žiakov.

4. Na základe rámcového učebného plánu škola vypracuje učebný plán školy, v ktorom rozhodne o:

a) zaradení vyučovacích predmetov do ročníkov príslušného vzdelávacieho cyklu, pričom začiatok vyučovania konkrétneho vyučovacieho predmetu vrátane tých, ktoré vytvárajú profiláciu školy, rešpektuje zásadu veku-primeranosti,

b) hodinovej dotácii jednotlivých vyučovacích predmetov v ročníku.

5. Hodinové dotácie vyučovacích predmetov v učebnom pláne škola určí tak, aby boli dodržané tieto pravidlá:

a) Každý vyučovací predmet v učebnom pláne školy musí byť zaradený do vzdelávacej oblasti definovanej v štátnom vzdelávacom programe.

b) Ak je v rámcovom učebnom pláne určený počet hodín pre konkrétny vyučovací predmet, súčet hodinových dotácií tohto predmetu vo všetkých ročníkoch príslušného vzdelávacieho cyklu nesmie byť v učebnom pláne nižší ako určuje rámcový učebný plán.

c) Ak je v rámcovom učebnom pláne určený počet hodín pre vzdelávaciu oblasť, súčet hodinových dotácií všetkých vyučovacích predmetov zaradených do vzdelávacej oblasti vo všetkých ročníkoch príslušného vzdelávacieho cyklu nesmie byť v učebnom pláne nižší ako je počet hodín určený v rámcovom učebnom pláne.

d) Celkový súčet hodín v ročníku rešpektuje počet stanovený v rámcovom učebnom pláne, resp. môže byť navýšený v zmysle poznámky 12.

6. Rozdelenie časových dotácií v učebnom pláne školy je východiskom pre rozdelenie učiva v učebných osnovách školského vzdelávacieho programu. Rozsah učiva v učebných osnovách pre jednotlivé predmety a ročníky zodpovedá rozdeleniu hodín v učebnom pláne školy.

7. Škola realizuje v 2. a v 3. cykle pre každú triedu tematické dni zamerané na rozvoj prierezových gramotností, pričom súčasťou môže byť aj rozvoj metakognície a charakteru (nadpredmetové koncepty) rovnako ako vo vyučovaní v rámci všetkých vzdelávacích

oblastí. Tematické dni sa realizujú v rozsahu najmenej 4 vyučovacích dní v jednom školskom polroku, pričom jeden vyučovací deň predstavuje 6 vyučovacích hodín. Ciele a obsah tematických dní pre jednotlivé ročníky, ktoré vychádzajú zo vzdelávacích štandardov a podporujú dosiahnutie cieľov základného vzdelávania, si škola zdefiniuje v školskom vzdelávacom programe.

8. Škola realizuje raz ročne v každom ročníku 1. a 2. cyklu didaktické hry a dva razy ročne v každom ročníku 3. cyklu účelové cvičenia. Jeden vyučovací deň predstavuje v 1. cykle päť vyučovacích hodín, v 2. cykle a v 3. cykle šesť vyučovacích hodín. Ciele a obsah didaktických hier a účelových cvičení, ktoré vychádzajú zo vzdelávacích štandardov vzdelávacej oblasti zdravie a pohyb, si škola zdefiniuje v školskom vzdelávacom programe.

9. Voliteľné (disponibilné) hodiny škola využije na:

a) vyučovanie predmetu telesná a športová výchova tak, že v každom ročníku vyčlení na ňu jednu vyučovaciu hodinu alebo ju nahradí niektorým z opatrení alebo ich kombináciou podľa poznámky č. 1 v časti poznámok k vzdelávacím oblastiam a predmetom, Zdravie a pohyb. Toto ustanovenie sa nevzťahuje na základnú školu, ktorá má menej ako päť tried, a na základnú školu pri zdravotníckom zariadení,

b) dotvorenie školského vzdelávacieho programu tak, aby podporili dosiahnutie cieľov základného vzdelávania,

c) vyučovanie vyučovacích predmetov na napĺňanie špeciálnych výchovno-vzdelávacích potrieb žiaka; tieto vyučovacie predmety môže škola realizovať pre jedného alebo viacerých žiakov z rôznych tried a rôznych ročníkov v rámci vzdelávacieho cyklu,

d) realizáciu programu jazykového kurzu Slovenský jazyk ako druhý jazyk, ktorý môže škola realizovať pre jedného alebo viacerých žiakov z rôznych tried a rôznych ročníkov v rámci vzdelávacieho cyklu.

10. Pri prestupe žiaka prijímajúca škola v prípade zistených odlišností zohľadní žiakovi ich kompenzáciu spravidla v priebehu jedného školského roka.

11. Škola pri zdravotníckom zariadení vzdeláva žiakov v rozsahu minimálne 5 hodín týždenne, a to súhrne vo vzdelávacích oblastiach Jazyk a komunikácia, Matematika a informatika.⁹

12. a) Základná škola môže po prerokovaní v rade školy v školskom vzdelávacom programe určiť vyšší celkový počet hodín, najviac však na 79 hodín v 1. cykle, 59 hodín v 2. cykle a 131 hodín v 3. cykle. Ak sa škola rozhodne zvýšiť počet hodín, tieto sú financované z vlastných zdrojov.

b) Škola pre žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami môže navýšiť počet hodín v školskom vzdelávacom programe pre zabezpečenie vyučovacích predmetov na naplnenie špeciálnych výchovno-vzdelávacích potrieb so zámerom dosiahnuť vzdelávacie ciele aj bez prerokovania v rade školy v maximálnom počte 79 hodín v 1. cykle, 59 hodín v 2. cykle a 131 hodín v 3. cykle, ak sú financované z normatívneho financovania.

13. Školy môžu zriadiť úvodný alebo prípravný ročník s týždenným rozsahom vyučovania 20 vyučovacích hodín.¹⁰ Celkový týždenný rozsah vyučovania môže byť zvýšený maximálne na 23 vyučovacích hodín; tieto sú financované z rozpočtu školy.

14. Škola môže poskytnúť vzdelávanie v adaptačnej triede. Učebný plán adaptačnej triedy vychádza z učebného plánu školy pre daný ročník a môže byť upravený s využitím voliteľných (disponibilných) hodín v súlade s potrebou čo najskoršej adaptácie žiakov.

15. Škola môže v učebnom pláne tried pre žiakov so všeobecným intelektovým nadaním zvýšiť počet disponibilných hodín znížením časovej dotácie vzdelávacích oblastiach Jazyk a komunikácia (okrem cudzieho jazyka), Človek a príroda a človek a spoločnosť, a to v rámci prvého cyklu o celkovo 6 hodín a v rámci druhého cyklu celkovo o 5 hodín.

Poznámky k vzdelávacím oblastiam a predmetom

Jazyk a komunikácia

1. V základnom vzdelávaní sa podľa výberu žiaka a možností školy vo vyučovacom predmete cudzí jazyk vyučujú tieto cudzie jazyky: anglický jazyk, francúzsky jazyk, nemecký jazyk, ruský jazyk, španielsky jazyk, taliansky jazyk. Zvolený jazyk žiak navštevuje od 1. cyklu bez možnosti zmeny.

2. Škola je povinná z rámca voliteľných (disponibilných) hodín ponúknuť žiakom 7. – 9. ročníka ako druhý cudzí jazyk jeden z jazykov: anglický jazyk, francúzsky jazyk, nemecký jazyk, ruský jazyk, španielsky jazyk, taliansky jazyk podľa možností školy a záujmu žiakov v počte najmenej šesť vyučovacích hodín týždenne v 7. – 9. ročníku. Toto ustanovenie sa

nevzťahuje na žiakov so zdravotným znevýhodnením, ktorým zariadenie poradenstva a prevencie vo vyjadrení neodporúča, aby absolvovali druhý cudzí jazyk. Takto zvolený druhý cudzí jazyk žiak navštevuje od 7. do 9. ročníka bez možnosti zmeny, ak riaditeľ školy z vážnych dôvodov nerozhodne inak.

3. Ak žiak ponuku školy na vyučovanie druhého cudzieho jazyka nevyužije, alebo ak ide o žiaka so zdravotným znevýhodnením, ktorému to zariadenie poradenstva a prevencie odporučí, zaradí ho škola na iný vyučovací predmet, na ktorý využije šesť hodín z disponibilných hodín pre 3. cyklus. Toto nie je možné uplatniť, ak si žiak nevybral anglický jazyk ako prvý cudzí jazyk. V takom prípade si ho musí v 7. – 9. ročníku vybrať ako druhý cudzí jazyk, a to celkovo najmenej šesť vyučovacích hodín týždenne v 7. – 9. ročníku, ktoré mu je škola povinná z rámca disponibilných hodín zabezpečiť.

Človek a príroda

1. Škola môže obsah vzdelávania vzdelávacej oblasti človek a príroda v 3. cykle realizovať ako integrovaný vyučovací predmet alebo ako samostatné vyučovacie predmety biológia, fyzika, chémia.
2. Pri vyučovaní, kde sa vyžaduje nadobúdanie a overovanie praktických zručností žiakov vo vzdelávacej oblasti človek a príroda, sa odporúča rozdelenie žiakov s ohľadom na požiadavky ochrany zdravia a bezpečnosti práce a podľa podmienok školy.

Človek a spoločnosť

1. Škola môže obsah vzdelávania vzdelávacej oblasti človek a spoločnosť, okrem predmetov etická výchova a náboženská výchova, v 3. cykle integrovať tak, že vyučovací predmet bude identický so vzdelávacou oblasťou alebo sa bude štruktúrovať do samostatných vyučovacích predmetov.
2. Vyučovacie predmety etická výchova a náboženská výchova sa vyučujú ako povinne voliteľné predmety. Žiak si vyberá, či bude navštevovať etickú alebo náboženskú výchovu. Vybraný predmet navštevuje žiak počas celého školského roka.
3. Časť obsahu vzdelávacej oblasti Človek a spoločnosť sa v 2. a 3. cykle vyučuje formou tematických dní podľa poznámky č. 7 vo všeobecnej časti.

Zdravie a pohyb

1. Na vyučovanie predmetu telesná a športová výchova využije škola v každom ročníku jednu vyučovaciu hodinu z voliteľných (disponibilných) hodín. Takto vyčlenenú vyučovaciu hodinu možno nahradiť:

- a) športovým výcvikom v trvaní najmenej 30 hodín počas školského roka,
- b) 45 minútami pravidelného aktívneho pohybu za týždeň počas školských prestávok,
- c) jednou hodinou pravidelného aktívneho pohybu za týždeň v rámci školského klubu detí.

Ak škola nahradí jednu hodinu telesnej a športovej výchovy jednou z možností podľa písm. a) – c) alebo ich kombináciou, využije disponibilnú hodinu na vyučovanie iného predmetu.

2. Športové triedy majú navýšenú hodinovú dotáciu vo všetkých ročníkoch o 3 hodiny na vyučovací predmet športová príprava.

3. Časť obsahu vzdelávacej oblasti zdravie a pohyb sa vyučuje formou didaktických hier v 1. a 2. cykle, ktoré slúžia na praktické osvojenie si učiva komponentu Ochrana a bezpečnosť zdravia a obyvateľstva a formou účelových cvičení v 3. cykle, podľa poznámky č. 8 vo všeobecnej časti.

7.2 Rámcový učebný plán pre základné školy s vyučovacím jazykom národnostnej menšiny a pre školy a triedy pre žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami s vyučovacím jazykom národnostnej menšiny

Vzdelávacia oblasť	Zoznam vyučovacích predmetov	1. cyklus			2. cyklus		3. cyklus			
		1	2	3	4	5	6	7	8	9
Jazyk a komunikácia	jazyk národnostnej menšiny a literatúra	17			10		16			
	slovenský jazyk a slovenská literatúra/slovenský jazyk a literatúra	12			9		16			
	cudzí jazyk	2			5		12			
	druhý cudzí jazyk									
Matematika a informatika	matematika	12			8		17			
	informatika	1			2		3			
Človek a príroda	človek a príroda	3			4		16			
	biológia									

	fyzika								
	chémia								
Človek a spoločnosť	človek a spoločnosť	3	5	13					
	občianska náuka								
	geografia								
	dejepis								
	náboženská výchova náboženstvo/etická výchova	3	2	4					
Človek a svet práce	človek a svet práce	3	2	4					
Umenie a kultúra	hudobná výchova	3	2	3					
	výtvarná výchova	3	2	4					
Zdravie a pohyb	telesná a športová výchova	6	4	8					
Sumár hodín (za cyklus bez disponibilných hodín)		68	55	116					
Voliteľné (disponibilné) hodiny		7	3	11					
Spolu za cyklus		75	58	127					
Časové dotácie v ročníkoch	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
	23	25	27	28	30	31	32	32	32

Poznámky

Všeobecná časť

1. Rámcový učebný plán vymedzuje týždenný počet vyučovacích hodín. Jedna vyučovacia hodina má podľa tohto plánu 45 minút. V prípade inej dĺžky vyučovacej hodiny škola jej trvanie a prepočet vyučovacieho času na 45 minútové vyučovacie hodiny uvedie v školskom vzdelávacom programe. Škola uplatňuje spôsoby organizácie vyučovania, ktoré sú prispôsobené osobitostiam žiakov so zdravotným znevýhodnením a žiakov so všeobecným intelektovým nadaním v súlade s príslušnou legislatívou.
2. Vyučovací predmet pre príslušný ročník, ktorý sa podľa učebného plánu školy vyučuje jednu hodinu týždenne, teda 33 hodín ročne, možno zaradiť do rozvrhu hodín počas celého školského roka vyučovaný jednu vyučovaciu hodinu týždenne alebo dve vyučovacie hodiny každý druhý týždeň, len v prvom polroku alebo v druhom polroku školského roka alebo si škola môže zvoliť vlastnú organizáciu vyučovania (exkurzia, blokovo, kurz a pod.).
3. Rozdelenie tried na skupiny, zriaďovanie skupín na vyučovanie sa riadi príslušnou legislatívou. Pri vyučovaní predmetov, ktoré nie sú priamo uvedené v príslušnej legislatíve, možno žiakov deliť na skupiny podľa priestorových, personálnych a finančných podmienok

školy a podľa náročnosti predmetu s ohľadom na požiadavky bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a s ohľadom na špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby žiakov.

4. Na základe rámcového učebného plánu škola vypracuje učebný plán školy, v ktorom rozhodne:

a) o zaradení vyučovacích predmetov do ročníkov príslušného vzdelávacieho cyklu, pričom začiatok vyučovania konkrétneho vyučovacieho predmetu vrátane tých, ktoré vytvárajú profiláciu školy, rešpektuje zásadu veku primeranosti,

b) o hodinovej dotácii jednotlivých vyučovacích predmetov v ročníku.

5. Hodinové dotácie vyučovacích predmetov v učebnom pláne škola určí tak, aby boli dodržané tieto pravidlá:

a) Každý vyučovací predmet v učebnom pláne školy musí byť zaradený do vzdelávacej oblasti definovanej v štátnom vzdelávacom programe.

b) Ak je v rámcovom učebnom pláne určený počet hodín pre konkrétny vyučovací predmet, súčet hodinových dotácií tohto predmetu vo všetkých ročníkoch príslušného vzdelávacieho cyklu nesmie byť v učebnom pláne nižší ako určuje rámcový učebný plán.

c) Ak je v rámcovom učebnom pláne určený počet hodín pre vzdelávaciu oblasť, súčet hodinových dotácií všetkých vyučovacích predmetov zaradených do vzdelávacej oblasti vo všetkých ročníkoch príslušného vzdelávacieho cyklu nesmie byť v učebnom pláne nižší ako je počet hodín určený v rámcovom učebnom pláne.

d) Celkový súčet hodín v ročníku rešpektuje počet stanovený v rámcovom učebnom pláne, resp. môže byť navýšený v zmysle poznámky 12.

6. Rozdelenie časových dotácií v učebnom pláne školy je východiskom pre rozdelenie učiva v učebných osnovách školského vzdelávacieho programu. Rozsah učiva v učebných osnovách pre jednotlivé predmety a ročníky zodpovedá rozdeleniu hodín v učebnom pláne školy.

7. Škola realizuje v 2. a v 3. cykle pre každú triedu tematické dni zamerané na rozvoj prierezových gramotností, pričom súčasťou môže byť aj rozvoj metakognície a charakteru (nadpredmetové koncepty) rovnako ako vo vyučovaní v rámci všetkých vzdelávacích

oblastí. Tematické dni sa realizujú v rozsahu najmenej 4 vyučovacích dní v jednom školskom polroku, pričom jeden vyučovací deň predstavuje 6 vyučovacích hodín. Ciele a obsah tematických dní pre jednotlivé ročníky, ktoré vychádzajú zo vzdelávacích štandardov a podporujú dosiahnutie cieľov základného vzdelávania, si škola zdefiniuje v školskom vzdelávacom programe.

8. Škola realizuje raz ročne v každom ročníku 1. a 2. cyklu didaktické hry a dva razy ročne v každom ročníku 3. cyklu účelové cvičenia. Jeden vyučovací deň predstavuje v 1. cykle päť vyučovacích hodín, v 2. cykle a v 3. cykle šesť vyučovacích hodín. Ciele a obsah didaktických hier a účelových cvičení, ktoré vychádzajú zo vzdelávacích štandardov vzdelávacej oblasti zdravie a pohyb, si škola zdefiniuje v školskom vzdelávacom programe.

9. Voliteľné (disponibilné) hodiny škola využije na:

a) vyučovanie predmetu telesná a športová výchova tak, že v každom ročníku vyčlení na ňu jednu vyučovaciu hodinu alebo ju nahradí niektorým z opatrení alebo ich kombináciou podľa poznámky č. 1 v časti poznámok k vzdelávacím oblastiam a predmetom, Zdravie a pohyb; toto ustanovenie sa nevzťahuje na základnú školu, ktorá má menej ako päť tried, a na základnú školu pri zdravotníckom zariadení,

b) dotvorenie školského vzdelávacieho programu tak, aby podporili dosiahnutie cieľov základného vzdelávania,

c) vyučovanie vyučovacích predmetov na napĺňanie špeciálnych výchovno-vzdelávacích potrieb žiaka; tieto vyučovacie predmety môže škola realizovať pre jedného alebo viacerých žiakov z rôznych tried a rôznych ročníkov v rámci vzdelávacieho cyklu.

10. Pri prestupe žiaka prijímajúca škola v prípade zistených odlišností zohľadní žiakovi ich kompenzáciu spravidla v priebehu jedného školského roka.

11. Škola pri zdravotníckom zariadení vzdeláva žiakov v rozsahu minimálne 5 hodín týždenne, a to súhrne vo vzdelávacích oblastiach Jazyk a komunikácia, Matematika a informatika.⁹

12. a) Základná škola môže po prerokovaní v rade školy v školskom vzdelávacom programe určiť vyšší celkový počet hodín, najviac však na 84 hodín v 1. cykle, 64 hodín v 2. cykle

a 139 hodín v 3. cykle. Ak sa škola rozhodne zvýšiť počet hodín, tieto sú financované z vlastných zdrojov.

b) Škola pre žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami môže navýšiť počet hodín v školskom vzdelávacom programe pre zabezpečenie vyučovacích predmetov na naplnenie špeciálnych výchovno-vzdelávacích potrieb so zámerom dosiahnuť vzdelávacie ciele aj bez prerokovania v rade školy v maximálnom počte 84 hodín v 1. cykle, 64 hodín v 2. cykle a 139 hodín v 3. cykle, ak sú financované z normatívneho financovania.

13. Školy môžu zriadiť úvodný alebo prípravný ročník s týždenným rozsahom vyučovania 20 vyučovacích hodín.¹⁰ Celkový týždenný rozsah vyučovania môže byť zvýšený maximálne na 23 vyučovacích hodín; tieto sú financované z rozpočtu školy.

14. Škola môže poskytnúť vzdelávanie v adaptačnej triede. Učebný plán adaptačnej triedy vychádza z učebného plánu školy pre daný ročník a môže byť upravený s využitím voliteľných (disponibilných) hodín v súlade s potrebou čo najskoršej adaptácie žiakov.

15. Škola môže v učebnom pláne tried pre žiakov so všeobecným intelektovým nadaním zvýšiť počet disponibilných hodín znížením časovej dotácie vzdelávacích oblastiach Jazyk a komunikácia (okrem cudzieho jazyka), Človek a príroda a Človek a spoločnosť, a to v rámci prvého cyklu o celkovo 6 hodín a v rámci druhého cyklu celkovo o 5 hodín.

Poznámky k vzdelávacím oblastiam a predmetom

Jazyk a komunikácia

1. Povinný vyučovací predmet slovenský jazyk a slovenská literatúra sa vyučuje v školách s vyučovacím jazykom maďarským. V tomto vyučovacom predmete sa trieda delí na každej vyučovacej hodine. Skupiny sa napíňajú do počtu najviac 17, pričom je možné spájať žiakov rôznych tried toho istého ročníka.

2. V základnom vzdelávaní sa podľa výberu žiaka a možností školy vo vyučovacom predmete cudzí jazyk vyučujú tieto cudzie jazyky: anglický jazyk, francúzsky jazyk, nemecký jazyk, ruský jazyk, španielsky jazyk, taliansky jazyk. Zvolený jazyk žiak navštevuje od 1. cyklu bez možnosti zmeny.

3. Žiak v národnostnom školstve má ovládať minimálne slovenský jazyk, jazyk národnostnej menšiny a anglický jazyk.¹¹ Škola je povinná z rámca voliteľných (disponibilných) hodín vyčleniť šesť vyučovacích hodín týždenne v 7. – 9. ročníku žiakovi, ktorý si nevybral anglický jazyk ako prvý cudzí jazyk. Druhý cudzí jazyk žiak navštevuje od 7. do 9. ročníka bez možnosti zmeny. Toto ustanovenie sa nevzťahuje na žiakov so zdravotným znevýhodnením, ktorým zariadenie poradenstva a prevencie vo vyjadrení neodporúča, aby absolvovali druhý cudzí jazyk.

Človek a príroda

1. Škola môže obsah vzdelávania vzdelávacej oblasti Človek a príroda v 3. cykle realizovať ako integrovaný vyučovací predmet alebo ako samostatné vyučovacie predmety biológia, fyzika, chémia.
2. Pri vyučovaní, kde sa vyžaduje nadobúdanie a overovanie praktických zručností žiakov vo vzdelávacej oblasti Človek a príroda, sa odporúča rozdelenie žiakov s ohľadom na požiadavky ochrany zdravia a bezpečnosti práce a podľa podmienok školy.

Človek a spoločnosť

1. Škola môže obsah vzdelávania vzdelávacej oblasti človek a spoločnosť, okrem predmetov etická výchova a náboženská výchova, v 3. cykle integrovať tak, že vyučovací predmet bude identický so vzdelávacou oblasťou alebo sa bude štruktúrovať do samostatných vyučovacích predmetov.
2. Vyučovacie predmety etická výchova a náboženská výchova sa vyučujú ako povinne voliteľné predmety. Žiak si vyberá, či bude navštevovať etickú alebo náboženskú výchovu. Vybraný predmet navštevuje žiak počas celého školského roka.
3. Časť obsahu vzdelávacej oblasti Človek a spoločnosť sa v 2. a 3. cykle vyučuje formou tematických dní podľa poznámky č. 7 vo všeobecnej časti.

Zdravie a pohyb

1. Na vyučovanie predmetu telesná a športová výchova využije škola v každom ročníku jednu vyučovaciu hodinu z voliteľných (disponibilných) hodín. Takto vyčlenenú vyučovaciu hodinu možno nahradiť:

- a) športovým výcvikom v trvaní najmenej 30 hodín počas školského roka,
- b) 45 minútami pravidelného aktívneho pohybu za týždeň počas školských prestávok,
- c) jednou hodinou pravidelného aktívneho pohybu za týždeň v rámci školského klubu detí.

Ak škola nahradí jednu hodinu telesnej a športovej výchovy jednou z možností podľa písm. a) – c) alebo ich kombináciou, využije disponibilnú hodinu na vyučovanie iného predmetu.

2. Športové triedy majú navýšenú hodinovú dotáciu vo všetkých ročníkoch o 3 hodiny na vyučovací predmet športová príprava.

3. Časť obsahu vzdelávacej oblasti zdravie a pohyb sa vyučuje formou didaktických hier v 1. a 2. cykle, ktoré slúžia na praktické osvojenie si učiva komponentu Ochrana a bezpečnosť zdravia a obyvateľstva a formou účelových cvičení v 3. cykle, podľa poznámky č. 8 vo všeobecnej časti.

7.3 Rámcový učebný plán pre základné školy s vyučovaním jazyka národnostnej menšiny pre školy a triedy pre žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami s vyučovaním jazyka národnostnej menšiny

Vzdelávacia oblasť	Zoznam vyučovacích predmetov	1. cyklus			2. cyklus		3. cyklus			
		1	2	3	4	5	6	7	8	9
Jazyk a komunikácia	slovenský jazyk a literatúra	29			16		29			
	jazyk národnostnej menšiny a literatúra									
	cudzí jazyk	3			6		12			
	druhý cudzí jazyk									
Matematika a informatika	matematika	12			8		17			
	informatika	1			2		3			
Človek a príroda	človek a príroda	3			4		16			
	biológia									
	fyzika									
	chémia									
Človek a spoločnosť	človek a spoločnosť	3			5		13			
	občianska náuka									
	geografia									
	dejepis									
	náboženská výchova náboženstvo/etická výchova	3			2		4			

Človek a svet práce	človek a svet práce	3	2	4					
Umenie a kultúra	hudobná výchova	3	2	3					
	výtvarná výchova	3	2	4					
Zdravie a pohyb	telesná a športová výchova	6	4	8					
Sumár hodín (za cyklus bez disponibilných hodín)		69	53	113					
Voliteľné (disponibilné) hodiny		6	5	14					
Spolu za cyklus		75	58	127					
Časové dotácie v ročníkoch	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
	23	25	27	28	30	31	32	32	32

Poznámky

Všeobecná časť

1. Rámcový učebný plán vymedzuje týždenný počet vyučovacích hodín. Jedna vyučovacia hodina má podľa tohto plánu 45 minút. V prípade inej dĺžky vyučovacej hodiny škola jej trvanie a prepočet vyučovacieho času na 45 minútové vyučovacie hodiny uvedie v školskom vzdelávacom programe. Škola uplatňuje spôsoby organizácie vyučovania, ktoré sú prispôsobené osobitostiam žiakov so zdravotným znevýhodnením a žiakov so všeobecným intelektovým nadaním v súlade s príslušnou legislatívou.
2. Vyučovací predmet pre príslušný ročník, ktorý sa podľa učebného plánu školy vyučuje jednu hodinu týždenne, teda 33 hodín ročne, možno zaradiť do rozvrhu hodín počas celého školského roka vyučovaný jednu vyučovaciu hodinu týždenne alebo dve vyučovacie hodiny každý druhý týždeň, len v prvom polroku alebo v druhom polroku školského roka alebo si škola môže zvoliť vlastnú organizáciu vyučovania (exkurzia, blokovo, kurz a pod.).
3. Rozdelenie tried na skupiny, zriaďovanie skupín na vyučovanie sa riadi príslušnou legislatívou. Pri vyučovaní predmetov, ktoré nie sú priamo uvedené v legislatíve, možno žiakov deliť na skupiny podľa priestorových, personálnych a finančných podmienok školy a podľa náročnosti predmetu s ohľadom na požiadavky bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a s ohľadom na špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby žiakov.
4. Na základe rámcového učebného plánu škola vypracuje učebný plán školy, v ktorom rozhodne:

a) o zaradení vyučovacích predmetov do ročníkov príslušného vzdelávacieho cyklu, pričom začiatok vyučovania konkrétneho vyučovacieho predmetu vrátane tých, ktoré vytvárajú profiláciu školy, rešpektuje zásadu primeranosti veku,

b) o hodinovej dotácii jednotlivých vyučovacích predmetov v ročníku.

5. Hodinové dotácie vyučovacích predmetov v učebnom pláne škola určí tak, aby boli dodržané tieto pravidlá:

a) Každý vyučovací predmet v učebnom pláne školy musí byť zaradený do vzdelávacej oblasti definovanej v štátnom vzdelávacom programe.

b) Ak je v rámcovom učebnom pláne určený počet hodín pre konkrétny vyučovací predmet, súčet hodinových dotácií tohto predmetu vo všetkých ročníkoch príslušného vzdelávacieho cyklu nesmie byť v učebnom pláne nižší ako určuje rámcový učebný plán.

c) Ak je v rámcovom učebnom pláne určený počet hodín pre vzdelávaciu oblasť, súčet hodinových dotácií všetkých vyučovacích predmetov zaradených do vzdelávacej oblasti vo všetkých ročníkoch príslušného vzdelávacieho cyklu nesmie byť v učebnom pláne nižší ako je počet hodín určený v rámcovom učebnom pláne.

d) Celkový súčet hodín v ročníku rešpektuje počet stanovený v rámcovom učebnom pláne, resp. môže byť navýšený v zmysle poznámky 12.

6. Rozdelenie časových dotácií v učebnom pláne školy je východiskom pre rozdelenie učiva v učebných osnovách školského vzdelávacieho programu. Rozsah učiva v učebných osnovách pre jednotlivé predmety a ročníky zodpovedá rozdeleniu hodín v učebnom pláne školy.

7. Škola realizuje v 2. a v 3. cykle pre každú triedu tematické dni zamerané na rozvoj prierezových gramotností, pričom súčasťou môže byť aj rozvoj metakognície a charakteru (nadpredmetové koncepty) rovnako ako vo vyučovaní v rámci všetkých vzdelávacích oblastí. Tematické dni sa realizujú v rozsahu najmenej 4 vyučovacích dní v jednom školskom polroku, pričom jeden vyučovací deň predstavuje 6 vyučovacích hodín. Ciele a obsah tematických dní pre jednotlivé ročníky, ktoré vychádzajú zo vzdelávacích štandardov a podporujú dosiahnutie cieľov základného vzdelávania, si škola zdefiniuje v školskom vzdelávacom programe.

8. Škola realizuje raz ročne v každom ročníku 1. a 2. cyklu didaktické hry a dva razy ročne v každom ročníku 3. cyklu účelové cvičenia. Jeden vyučovací deň predstavuje v 1. cykle päť vyučovacích hodín, v 2. cykle a v 3. cykle šesť vyučovacích hodín. Ciele a obsah didaktických hier a účelových cvičení, ktoré vychádzajú zo vzdelávacích štandardov vzdelávacej oblasti zdravie a pohyb, si škola zafinancuje v školskom vzdelávacom programe.

9. Voliteľné (disponibilné) hodiny škola využije na:

a) vyučovanie predmetu telesná a športová výchova tak, že v každom ročníku vyčlení na ňu jednu vyučovaciu hodinu alebo ju nahradí niektorým z opatrení alebo ich kombináciou podľa poznámky č. 1 v časti poznámok k vzdelávacím oblastiam a predmetom, Zdravie a pohyb. Toto ustanovenie sa nevzťahuje na základnú školu, ktorá má menej ako päť tried, a na základnú školu pri zdravotníckom zariadení,

b) dotvorenie školského vzdelávacieho programu tak, aby podporili dosiahnutie cieľov základného vzdelávania,

c) vyučovanie vyučovacích predmetov na napĺňanie špeciálnych výchovno-vzdelávacích potrieb žiaka; tieto vyučovacie predmety môže škola realizovať pre jedného alebo viacerých žiakov z rôznych tried a rôznych ročníkov v rámci vzdelávacieho cyklu.

10. Pri prestupe žiaka prijímajúca škola v prípade zistených odlišností zohľadní žiakovi ich kompenzáciu spravidla v priebehu jedného školského roka.

11. Škola pri zdravotníckom zariadení vzdeláva žiakov v rozsahu minimálne 5 hodín týždenne, a to súhrne vo vzdelávacích oblastiach Jazyk a komunikácia, Matematika a informatika.⁹

12. a) Základná škola môže po prerokovaní v rade školy v školskom vzdelávacom programe určiť vyšší celkový počet hodín, najviac však na 84 hodín v 1. cykle, 64 hodín v 2. cykle a 139 hodín v 3. cykle. Ak sa škola rozhodne zvýšiť počet hodín, tieto sú financované z vlastných zdrojov.

b) Škola pre žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami môže navýšiť počet hodín v školskom vzdelávacom programe pre zabezpečenie vyučovacích predmetov na naplnenie špeciálnych výchovno-vzdelávacích potrieb so zámerom dosiahnuť vzdelávacie

ciele aj bez prerokovania v rade školy v maximálnom počte 84 hodín v 1. cykle, 64 hodín v 2. cykle a 139 hodín v 3. cykle, ak sú financované z normatívneho financovania.

13. Školy môžu zriadiť úvodný alebo prípravný ročník s týždenným rozsahom vyučovania 20 vyučovacích hodín.¹⁰ Celkový týždenný rozsah vyučovania môže byť zvýšený maximálne na 23 vyučovacích hodín; tieto sú financované z rozpočtu školy.

14. Škola môže poskytnúť vzdelávanie v adaptačnej triede. Učebný plán adaptačnej triedy vychádza z učebného plánu školy pre daný ročník a môže byť upravený s využitím voliteľných (disponibilných) hodín v súlade s potrebou čo najskoršej adaptácie žiakov.

15. Škola môže v učebnom pláne tried pre žiakov so všeobecným intelektovým nadaním zvýšiť počet disponibilných hodín znížením časovej dotácie vo vzdelávacích oblastiach Jazyk a komunikácia (okrem cudzieho jazyka), Človek a príroda a Človek a spoločnosť, a to v rámci prvého cyklu o celkovo 6 hodín a v rámci druhého cyklu celkovo o 5 hodín.

Poznámky k vzdelávacím oblastiam a predmetom

Jazyk a komunikácia

1. Rámcový učebný plán pre základné školy s vyučovaním jazyka národnostnej menšiny stanovuje týždenný počet vyučovacích hodín za vyučovacie predmety slovenský jazyk a literatúra a jazyk národnostnej menšiny a literatúra v každom cykle spolu. Pričom:

a) minimálny počet hodín na slovenský jazyk a literatúru je v 1. cykle 17, v 2. cykle 10, v 3. cykle 16.

b) minimálny počet hodín na jazyk národnostnej menšiny a literatúru je v 1. cykle 5, v 2. cykle 4, v 3. cykle 10.

Rozdelenie zostávajúcich hodín medzi predmety slovenský jazyk a literatúra a jazyk národnostnej menšiny a literatúra v jednotlivých cykloch je v plnej kompetencii školy.

2. V základnom vzdelávaní sa podľa výberu žiaka a možností školy vo vyučovacom predmete cudzí jazyk vyučujú tieto cudzie jazyky: anglický jazyk, francúzsky jazyk, nemecký jazyk, ruský jazyk, španielsky jazyk, taliansky jazyk. Zvolený jazyk žiak navštevuje od 1. cyklu bez možnosti zmeny.

3. Žiak v národnostnom školstve má ovládať minimálne slovenský jazyk, jazyk národnostnej menšiny a anglický jazyk¹¹. Škola je povinná z rámca voliteľných (disponibilných) hodín vyčleniť šesť vyučovacích hodín týždenne v 7. – 9. ročníku žiakovi, ktorý si nevybral anglický jazyk ako prvý cudzí jazyk. Druhý cudzí jazyk žiak navštevuje od 7. do 9. ročníka bez možnosti zmeny. Toto ustanovenie sa nevzťahuje na žiakov so zdravotným znevýhodnením, ktorým zariadenie poradenstva a prevencie vo vyjadrení neodporúča, aby absolvovali druhý cudzí jazyk.

Človek a príroda

1. Škola môže obsah vzdelávania vzdelávacej oblasti Človek a príroda v 3. cykle realizovať ako integrovaný vyučovací predmet alebo ako samostatné vyučovacie predmety biológia, fyzika, chémia.
2. Pri vyučovaní, kde sa vyžaduje nadobúdanie a overovanie praktických zručností žiakov vo vzdelávacej oblasti Človek a príroda, sa odporúča rozdelenie žiakov s ohľadom na požiadavky ochrany zdravia a bezpečnosti práce a podľa podmienok školy.

Človek a spoločnosť

1. Škola môže obsah vzdelávania vzdelávacej oblasti človek a spoločnosť, okrem predmetov etická výchova a náboženská výchova, v 3. cykle integrovať tak, že vyučovací predmet bude identický so vzdelávacou oblasťou alebo sa bude štruktúrovať do samostatných vyučovacích predmetov.
2. Vyučovacie predmety etická výchova a náboženská výchova sa vyučujú ako povinne voliteľné predmety. Žiak si vyberá, či bude navštevovať etickú alebo náboženskú výchovu. Vybraný predmet navštevuje žiak počas celého školského roka.
3. Časť obsahu vzdelávacej oblasti Človek a spoločnosť sa v 2. a 3. cykle vyučuje formou tematických dní podľa poznámky č. 7 vo všeobecnej časti.

Zdravie a pohyb

1. Na vyučovanie predmetu telesná a športová výchova využije škola v každom ročníku jednu vyučovaciu hodinu z voliteľných (disponibilných) hodín. Takto vyčlenenú vyučovaciu hodinu možno nahradiť:

- a) športovým výcvikom v trvaní najmenej 30 hodín počas školského roka,
- b) 45 minútami pravidelného aktívneho pohybu za týždeň počas školských prestávok,
- c) jednou hodinou pravidelného aktívneho pohybu za týždeň v rámci školského klubu detí.

Ak škola nahradí jednu hodinu telesnej a športovej výchovy jednou z možností podľa písm. a) – c) alebo ich kombináciou, využije disponibilnú hodinu na vyučovanie iného predmetu.

2. Športové triedy majú navýšenú hodinovú dotáciu vo všetkých ročníkoch o 3 hodiny na vyučovací predmet športová príprava.

3. Časť obsahu vzdelávacej oblasti zdravie a pohyb sa vyučuje formou didaktických hier v 1. a 2. cykle, ktoré slúžia na praktické osvojenie si učiva komponentu Ochrana a bezpečnosť zdravia a obyvateľstva a formou účelových cvičení v 3. cykle, podľa poznámky č. 8 vo Všeobecnej časti.

7.4 Rámcový učebný plán pre žiakov so stredným, ťažkým alebo hlbokým stupňom mentálneho postihnutia a žiakov so stredným, ťažkým alebo hlbokým stupňom mentálneho postihnutia v kombinácii s iným zdravotným znevýhodnením

Vzdelávacia oblasť		1. cyklus			2. cyklus		3. cyklus		
		1	2	3	4	5	6	7	8
Jazyk a komunikácia		27/30							
Matematika a informatika		9/10							
Človek a príroda		18/20							
Človek a spoločnosť		18/20							
Človek a svet práce		18/20							
Umenie a kultúra		18/20							
Zdravie a pohyb		27/30							
Sumár hodín (bez disponibilných hodín)		135/150							
Voliteľné (disponibilné) hodiny	Pre žiakov s ťažkým alebo hlbokým stupňom mentálneho postihnutia a žiakov s ťažkým alebo hlbokým stupňom mentálneho postihnutia v kombinácii s iným zdravotným znevýhodnením	45/50							
	Pre žiakov so stredným stupňom mentálneho postihnutia a pre žiakov so stredným stupňom mentálneho postihnutia v kombinácii s iným zdravotným znevýhodnením ¹³	84/94							

Spolu	Pre žiakov s ťažkým alebo hlbokým stupňom mentálneho postihnutia a pre žiakov s ťažkým alebo hlbokým stupňom mentálneho postihnutia v kombinácii s iným zdravotným znevýhodnením	180/200								
	Pre žiakov so stredným stupňom mentálneho postihnutia a pre žiakov so stredným stupňom mentálneho postihnutia v kombinácii s iným zdravotným znevýhodnením ¹³	219/244								
	Ročník	1	2	3	4	5	6	7	8	9/10

Poznámky

Všeobecná časť

1. Rámcový učebný plán vymedzuje týždenný počet vyučovacích hodín. Jedna vyučovací hodina má podľa tohto plánu 45 minút. V prípade inej dĺžky vyučovacej hodiny škola jej trvanie a prepočet vyučovacieho času na 45 minútové vyučovacie hodiny uvedie v školskom vzdelávacom programe. Škola uplatňuje spôsoby organizácie vyučovania, ktoré sú prispôsobené osobitostiam žiakov so zdravotným znevýhodnením v súlade s legislatívou. Tieto spôsoby sa realizujú najmä členením vyučovacej hodiny na rôzne časové úseky, zaraďovaním a organizovaním prestávok rôznym spôsobom na základe potrieb žiaka.
2. Vzdelávacie oblasti sú v rámci školského vzdelávacieho programu rozpracované na jednotlivé vyučovacie predmety.
3. Pri realizácii vyučovacích predmetov je možné vzdelávať žiakov individuálne alebo spájať žiakov z rozličných tried a ročníkov na základe podobnej vývinovej úrovne, resp. ich špeciálnych výchovno-vzdelávacích potrieb, pričom intervencie sa realizujú individuálne a/alebo skupinovo.
4. Voliteľné (disponibilné) hodiny využije škola na:
 - a) vyučovanie vyučovacích predmetov na napĺňanie špeciálnych výchovno-vzdelávacích potrieb žiakov, pričom tieto vyučovacie predmety sú zaradené do príslušných vzdelávacích oblastí štátneho vzdelávacieho programu,
 - b) dotvorenie školského vzdelávacieho programu tak, aby podporili dosiahnutie cieľov výchovno-vzdelávacieho procesu,

c) realizáciu iných foriem a druhov podpory (napr. podporné terapie a pod.), ktoré sú zaradené do príslušných vzdelávacích oblastí, v súlade s cieľmi výchovno-vzdelávacieho procesu,

d) navýšenie počtu hodín vyučovacích predmetov v jednotlivých vzdelávacích oblastiach uvedených v rámcovom učebnom pláne.

5. Škola môže v školskom vzdelávacom programe navýšiť počet disponibilných hodín maximálne o 3 hodiny týždenne v jednom školskom roku, ktoré sú financované z normatívneho financovania.

6. Škola pri zdravotníckom zariadení vzdeláva žiakov v rozsahu minimálne 5 hodín týždenne, a to súhrne vo vzdelávacích oblastiach Jazyk a komunikácia, Matematika a informatika⁹.

Poznámky k vzdelávacej oblasti Zdravie a pohyb

1. V rámci vzdelávacej oblasti Zdravie a pohyb sa môžu realizovať aj terapie ako senzomotorická integrácia, bazálna stimulácia a relaxačné cvičenia.“

Poznámka pod čiarou k odkazu 8 znie: „vyhláška Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky č. 223/2022 Z. z. o základnej škole“

Poznámka pod čiarou k odkazu 9 znie: „Pozri prílohu ku kapitole 9 – Osobitosti výchovy a vzdelávania žiakov so zdravotným znevýhodnením a žiakov so všeobecným intelektovým nadaním.“

Poznámka pod čiarou k odkazu 10 znie: „Pozri prílohu Vzdelávacie programy pre úvodné a prípravné ročníky.“

Poznámka pod čiarou k odkazu 11 znie: „§ 4 písm. e) zákona č. 245/2008 Z. z.“

Poznámka pod čiarou k odkazu 12 znie: „Menší súhrnný počet vyučovacích hodín platí pre žiakov, ktorí absolvujú 9 ročníkov, väčší súhrnný počet vyučovacích hodín platí pre žiakov, ktorí absolvujú 10 ročníkov.“

Poznámka pod čiarou k odkazu 13 znie: „Okrem žiakov s hluchoslepotou so stredným stupňom mentálneho postihnutia. Táto skupina žiakov sa vzdeláva v rámci vymedzeného počtu hodín pre žiakov s ťažkým alebo hlbokým stupňom mentálneho postihnutia a pre žiakov s ťažkým alebo hlbokým stupňom mentálneho postihnutia v kombinácii s iným zdravotným znevýhodnením.“

11 V kapitole 8 *Vyučovací jazyk* sa text nahrádza týmto znením:

„Vyučovací jazyk je základným nástrojom vzdelávania, prostredníctvom ktorého si žiak osvojuje vedomosti a buduje svoju osobnú a kultúrnu identitu.

Vyučovacím jazykom v základných školách je štátny jazyk, v národnostných triedach a v národnostných školách jazyk národnostnej menšiny.

Štátny jazyk v národnostnom školstve predstavuje základný integračný nástroj, ktorý žiakovi umožňuje plnohodnotnú komunikáciu, celospoločenské uplatnenie a budovanie štátnej identity v súlade s cieľmi výchovy a vzdelávania.“

12 Názov kapitoly 9 „Osobitosti výchovy a vzdelávania žiakov so zdravotným znevýhodnením a žiakov s nadaním v súlade s princípmi inkluzívneho vzdelávania“ **sa mení** na 9 „Osobitosti výchovy a vzdelávania žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami v súlade s princípmi inkluzívneho vzdelávania“

Text kapitoly 9 **sa nahrádza** týmto znením:

„Žiaci so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami sa vzdelávajú v súlade s princípmi inkluzívneho vzdelávania. Pri výchove a vzdelávaní žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami je dôležité zabezpečiť spoluprácu so školským podporným tímom, ak ho má škola zriadený, zariadením poradenstva a prevencie, výchovným zariadením (v prípade, ak žiakom poskytuje starostlivosť) a so zákonnými zástupcami žiakov.

Žiaci so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami sa vzdelávajú podľa školského vzdelávacieho programu a učebného plánu školy, v prípade potreby sa pri vzdelávaní využívajú podporné opatrenia z Katalógu podporných opatrení. Ak im špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby neumožňujú, aby sa vzdelávali podľa školského vzdelávacieho programu školy, vzdelávajú sa podľa individuálneho vzdelávacieho programu. Pri tvorbe individuálneho vzdelávacieho programu sa postupuje v zmysle vyjadrenia zariadenia poradenstva a prevencie.

Individuálny vzdelávací program je dynamický dokument, ktorý sa priebežne vyhodnocuje a upravuje podľa aktuálnych potrieb žiaka. Frekvencia jeho prehodnocovania vychádza z individuálneho vývinu žiaka a účinnosti poskytovaných podporných opatrení. Do individuálneho vzdelávacieho programu možno začleniť vyučovacie predmety na

napĺňanie špeciálnych výchovno-vzdelávacích potrieb žiakov podľa odporúčania zariadenia poradenstva a prevencie.

Ak žiakom ich zdravotný stav neumožňuje účasť na výchove a vzdelávaní v škole, plnia školskú dochádzku osobitným spôsobom formou individuálneho vzdelávania. Správanie žiakov, ktoré súvisí s nedostatkom porozumenia, zručností, či nedostatočne nastavenými podpornými opatreniami, nie je indikáciou pre ich individuálne vzdelávanie. Pred rozhodnutím o individuálnom vzdelávaní je potrebné, aby škola preukázateľným spôsobom vyčerpala všetky možnosti na to, aby žiaci boli vzdelávaní v priestoroch školy.

Škola v školskom vzdelávacom programe definuje systém podpory žiakov v súlade s princípmi inkluzívneho vzdelávania. Žiaci so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami v závislosti od svojich individuálnych potrieb potrebujú rôznu mieru a intenzitu podpory. Úpravy môže určiť škola alebo zariadenie poradenstva a prevencie.

Podpora môže byť realizovaná:

- v rámci časovej dotácie a obsahu pre jednotlivé vzdelávacie oblasti;
- v rámci časovej dotácie a obsahu voliteľných (disponibilných) hodín.

Podporu poskytujú pedagogickí a odborní zamestnanci škôl alebo školských zariadení, prípadne ďalšie osoby podľa aktuálne platnej legislatívy. V školách je možné realizovať formy zabezpečenia podpory na napĺňanie špeciálnych výchovno-vzdelávacích potrieb aj v spolupráci s externými expertmi s príslušnou kvalifikáciou na podporu a rozvoj žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, prípadne odborné zariadenia a organizácie, ktoré sa špecializujú na špeciálne výchovno-vzdelávacími potreby. Spolupráca s externými expertmi sa realizuje na základe zmluvného vzťahu so školou.

Špecifiká výchovy a vzdelávania a obsahy vzdelávania pre žiakov so zdravotným znevýhodnením a všeobecným intelektovým nadaním sa podrobnejšie upravujú v prílohách *Osobitosti výchovy a vzdelávania žiakov so zdravotným znevýhodnením a žiakov so všeobecným intelektovým nadaním, Obsah výchovy a vzdelávania pre žiakov so stredným, ťažkým alebo hlbokým stupňom mentálneho postihnutia a žiakov so stredným, ťažkým alebo hlbokým stupňom mentálneho postihnutia v kombinácii s iným zdravotným znevýhodnením* k príslušnému rámcovému učebnému plánu a *Vzdelávacie programy pre úvodné a prípravné ročníky.*

13 Dopĺňajú sa prílohy „Osobitosti výchovy a vzdelávania žiakov so zdravotným znevýhodnením a žiakov so všeobecným intelektovým nadaním“, „Obsah výchovy a vzdelávania pre žiakov so stredným, ťažkým alebo hlbokým stupňom mentálneho postihnutia a žiakov so stredným, ťažkým alebo hlbokým stupňom mentálneho postihnutia v kombinácii s iným zdravotným znevýhodnením“ a „Vzdelávacie programy pre úvodné a prípravné ročníky“, ktoré tvoria prílohy tohto dodatku.

14 V kapitole 10 „Osobitosti výchovy a vzdelávania žiakov v národnostnom školstve“ sa text nahrádza týmto znením:

„Výchova a vzdelávanie v jazyku národnostnej menšiny sa zaručuje v národnostnom školstve v školách a triedach s vyučovacím jazykom národnostnej menšiny a v školách a triedach s vyučovaním jazyka národnostnej menšiny.

Výchovno-vzdelávací proces v národnostnom školstve sa zameriava aj na zachovanie a rozvoj kultúrnej a jazykovej identity žiakov patriacich k národnostným menšinám.

Jedným z prostriedkov na dosiahnutie cieľov výchovy a vzdelávania je vyučovanie jazyka národnostnej menšiny a vyučovanie vyučovacích predmetov vzdelávacích oblastí v jazyku národnostnej menšiny v rámci všetkých cyklov vzdelávania.

Školy v národnostnom školstve sú povinné zapracovať aj špecifické ciele do svojich školských vzdelávacích programov.

Povinné vyučovacie predmety jazyk národnostnej menšiny a literatúra, slovenský jazyk a literatúra alebo slovenský jazyk a slovenská literatúra sa v národnostnom školstve vyučujú v rozsahu určenom rámcovým učebným plánom pre príslušný vzdelávací cyklus.

Špecifickými cieľmi výchovy a vzdelávania žiakov v národnostnom školstve sú :

- poznávanie regionálnych kultúrno-spoločenských reálií a histórie,
- identifikovanie rôznych zdrojov vlastnej kultúrnej identity od lokálnej po globálnu,
- rozvíjanie vlastnej identity a uplatňovanie rešpektujúceho prístupu k druhým,
- oceňovanie a ochrana národného kultúrneho dedičstva a rôznych podôb globálnej kultúry ako súčasti vlastnej kultúrnej identity,
- poznávanie významných umeleckých diel predstaviteľov kultúry jednotlivých národnostných menšín.

Osobitosťami výchovy a vzdelávania v školách a triedach s vyučovacím jazykom národnostnej menšiny sú:

- vyučovanie povinného vyučovacieho predmetu jazyk národnostnej menšiny a literatúra,
- vyučovanie povinného vyučovacieho predmetu slovenský jazyk a literatúra alebo slovenský jazyk a slovenská literatúra,
- vyučovanie vyučovacích predmetov vzdelávacích oblastí v jazyku národnostnej menšiny v rámci všetkých cyklov vzdelávania, okrem vyučovania slovenského jazyka a literatúry, slovenského jazyka a slovenskej literatúry a cudzích jazykov,
- témy vyučovacích predmetov vzdelávacích oblastí Človek a spoločnosť a Umenie a kultúra, prostredníctvom ktorých žiaci v národnostnom školstve poznávajú jazyk, realie, regionalitu a tradície, históriu, hodnoty, umenie a kultúru vlastnej národnostnej menšiny,
- používanie edukačných publikácií určených pre národnostné školstvo, ktoré sú v súlade s princípmi a cieľmi výchovy a vzdelávania,

Osobitosťami výchovy a vzdelávania v školách a triedach s vyučovaním jazyka národnostnej menšiny sú:

- vyučovanie povinného vyučovacieho predmetu jazyk národnostnej menšiny a literatúra,
- témy vyučovacích predmetov vzdelávacích oblastí Človek a spoločnosť a Umenie a kultúra, prostredníctvom ktorých žiaci v národnostnom školstve poznávajú jazyk, realie, regionalitu a tradície, históriu, hodnoty, umenie a kultúru vlastnej národnostnej menšiny,
- používanie edukačných publikácií určených pre národnostné školstvo, ktoré sú v súlade s princípmi a cieľmi výchovy a vzdelávania,
- možnosť vyučovať aj niektoré ďalšie vyučovacie predmety v jazyku národnostnej menšiny.

V národnostnom školstve sa podporné opatrenia poskytujú v materinskom jazyku žiaka alebo vo vyučovacom jazyku školy.“

15 V kapitole 11 „Osobitosti výchovy a vzdelávania cudzincov“ sa text nahrádza takto:

„Osobitosti výchovy a vzdelávania cudzincov spočívajú v zohľadňovaní všetkých ich výchovno-vzdelávacích potrieb, ktoré vyplývajú z inej jazykovej a kultúrnej skúsenosti. Títo žiaci často nedostatočne ovládajú vyučovací jazyk školy, ktorý sa pre nich stáva nielen jazykom komunikácie, ale aj akademickým jazykom, v ktorom si osvojujú vzdelávací obsah jednotlivých vyučovacích predmetov, častokrát na veľmi nízkej úrovni. Môžu to byť žiaci s nedostatočným predchádzajúcim alebo prerušeným vzdelaním. Niektorí žiaci môžu mať za sebou traumatické skúsenosti, či nepriaznivé a ťažké životné situácie, čo môže nepriaznivo ovplyvňovať ich kognitívny výkon, schopnosť sebaregulácie a správanie vo vzťahoch, ako i spontánne reakcie na niektoré podnety. Tento stav môže mať dočasný, ale aj trvalý charakter. Pri realizácii výchovno-vzdelávacieho procesu je potrebné zohľadniť tieto aspekty a zamerať sa nielen na dlhodobú jazykovú podporu žiakov, ale aj na ich kultúrne, spoločenské či kariérne potreby a zároveň celý systém ich psychosociálnej pomoci a adaptácie.

Systém podpory žiakov – cudzincov zahŕňa¹⁵:

- identifikáciu potrieb, prekážok a bariér vo výchove a vzdelávaní formou pedagogickej a orientačnej diagnostiky, monitoringu a hodnotenia rizík;
- úpravu metód a foriem vo výchove a vzdelávaní;
- uplatňovanie personalizovaného a diferencovaného prístupu úpravou obsahu výchovy a vzdelávania a hodnotenia výsledkov dosiahnutých vo výchove a vzdelávaní;
- poskytnutie psychosociálnej podpory (podľa možností aj v materinskom jazyku žiaka) na účely adaptácie a stabilizácie žiaka;
- podporu pri osvojovaní si štátneho jazyka a zároveň podporu pri osvojovaní si vyučovacieho jazyka školy, pokiaľ ním je iný ako slovenský jazyk;
- podporu zameranú na nadobudnutie zručností interkultúrnej komunikácie a zvládnutie interkultúrnych rozdielov, pričom uvedená podpora je zameraná aj na prácu s ostatnými žiakmi;
- poskytnutie špeciálnych edukačných publikácií a kompenzačných pomôcok a možnosť ich používania na vyučovaní, pri overovaní spôsobilostí a znalostí a hodnotení výsledkov dosiahnutých vo vzdelávaní.

Okrem toho sa odporúča poskytnúť týmto žiakom:

- podporu pri rozvoji materinského jazyka a kultúrnej identity (podľa podmienok školy),
- komplexnú psychologickú podporu vrátane krízovej intervencie, psychoterapie a poradenstva v prípade, že psychosociálna podpora na účely adaptácie nebola dostatočná; škola ju spravidla zabezpečuje sprostredkované v multidisciplinárnej spolupráci so zariadením poradenstva a prevencie alebo inými odbornými subjektmi.

V prípade odporúčaných podporných opatrení sa pri výchove a vzdelávaní cudzincov využíva Katalóg podporných opatrení. ¹⁶

V školskom vzdelávacom programe definuje škola všetky podmienky pre výchovu a vzdelávanie cudzincov v súlade s princípmi inkluzívneho vzdelávania. ¹⁷

Úprava obsahu výchovy a vzdelávania sa môže realizovať formou rozloženia v rámci vzdelávacieho cyklu či stupňa vzdelania, príp. nevyhnutnej redukcie obsahu. Pri realizácii výchovno-vzdelávacieho procesu sa berie ohľad na úroveň doterajšieho vzdelania, psychosociálnu adaptáciu a postupné osvojovanie si vyučovacieho jazyka, a to v dvoch oblastiach: osvojenie si základných komunikačných zručností a rozvoj akademického jazyka. ¹⁸ To si vyžaduje úpravy nielen vo vyučovacom predmete slovenský jazyk a literatúra, resp. vo vyučovacom predmete jazyk národnostnej menšiny a literatúra v školách alebo triedach s vyučovacím jazykom národnostnej menšiny, ale aj v ostatných vyučovacích predmetoch. Časť výchovno-vzdelávacieho procesu v adaptačnej triede možno uskutočňovať v príslušnom cudzom jazyku alebo v jazyku príslušnej národnostnej menšiny. Tieto úpravy je možné realizovať na základe jazykovej diagnostiky bez potreby vyjadrenia zariadenia poradenstva a prevencie.

Hodnotenie cudzinca je nevyhnutná súčasť výchovno-vzdelávacieho procesu tak, ako aj u ostatných žiakov školy. Cudzinca je žiaduce hodnotiť individuálne, prihliadať na úroveň adaptácie žiaka, jeho psychosociálne podmienky. Vo všeobecnosti u všetkých cudzincov zaradených na základné vzdelávanie v adaptačnom období ¹⁹ platí, že je potrebné výraznejšie zohľadňovať pri ich hodnotení nedostatočnú znalosť štátneho jazyka, resp. vyučovacieho jazyka, nakoľko ide o závažnú súvislosť, ktorá ovplyvňuje ich výkon. Zároveň

platí, že základná škola zohľadní úroveň ovládania jazyka aj v ďalších rokoch jeho vzdelávania, nakoľko osvojenie akademického jazyka zväčša trvá niekoľko rokov.

Počas adaptačného obdobia žiaka – cudzinca, v čase psychosociálnej adaptácie a osvojovania vyučovacieho jazyka školy, sa odporúča pri priebežnom aj súhrnnom hodnotení využívať prevažne slovné hodnotenie, a to najmä u žiakov 1. stupňa základnej školy. U žiakov 2. stupňa sa odporúča hodnotiť slovne, prípadne doplniť klasifikáciu slovným hodnotením (tzv. kombinované hodnotenie). Pri výbere formy hodnotenia žiaka je potrebné vychádzať z jeho kultúrneho kontextu.

Podporný systém hodnotenia cudzinca nastavujú pedagogickí zamestnanci v spolupráci s odbornými zamestnancami alebo školským podporným tímom, respektíve s odbornými zamestnancami zariadenia poradenstva a prevencie. Je žiaduce, aby triedny učiteľ vysvetlil ostatným žiakom triedy a zákonným zástupcom, prečo je žiak – cudzinec hodnotený inak.

Podpora na osvojovanie si vyučovacieho jazyka školy sa realizuje:

- integrované v rámci vyučovacích predmetov uplatňovaním metód, foriem, stratégií a postupov na podporu osvojovania si vyučovacieho jazyka ako cudzieho jazyka,
- v rámci voliteľných (disponibilných) hodín.

Zároveň sa pre cudzincov na odstránenie jazykových bariér organizujú kurzy štátneho jazyka. Kurzy zabezpečuje škola v rozsahu podľa výsledkov jazykovej diagnostiky, aktuálne platných podmienok vzdelávania cudzincov v súlade s Katalógom podporných opatrení a podmienok školy.

Formu a rozsah podpory osvojovania si jazyka je nutné prispôbiť individuálnym potrebám cudzinca a podmienkam školy. Pre efektívne nastavenie jazykovej podpory daného žiaka je potrebné určiť jeho úroveň ovládania vyučovacieho jazyka vo všetkých komunikačných jazykových činnostiach (počúvanie s porozumením, ústny prejav, čítanie s porozumením, písomný prejav). Základnú informatívnu jazykovú diagnostiku je možné realizovať aj priamo v škole, v školách s vyučovacím jazykom slovenským formou Vstupného testu na určenie ovládania slovenského jazyka²⁰, ktorý je súčasťou sprievodných materiálov k podporným opatreniam.

V prípade žiakov so zdravotným znevýhodnením je potrebné jazykovú diagnostiku zabezpečiť s prihliadnutím na špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby žiaka (napr. predĺženie času, zväčšenie písma, prítomnosť tlmočníka do posunkového jazyka a pod.).

Cudzincom, ktorí nedostatočne ovládajú vyučovací jazyk²¹, môže škola s cieľom vytvorenia vhodných podmienok na osvojenie si vyučovacieho jazyka poskytnúť podporu aj formou vzdelávania v adaptačnej triede²². Jazyková podpora v adaptačnej triede sa poskytuje v rámci povinných vyučovacích predmetov, voliteľných vyučovacích predmetov, v ktorých sa uplatňujú metódy a formy výchovy a vzdelávania vyučovacieho jazyka ako cudzieho jazyka, kurzu vyučovacieho jazyka, zároveň je žiakovi poskytovaná aj psychosociálna podpora.

Cudzinci v školách s vyučovacím jazykom národnostnej menšiny alebo triedach s vyučovacím jazykom národnostnej menšiny, ktorí neovládajú ani slovenský jazyk, postupujú pri osvojovaní si slovenského jazyka spolu s ostatnými žiakmi. V prípade potreby, napríklad keď nastúpia do školy v inom ako 1. ročníku, môžu školy využiť i vyššie zmienené podporné opatrenia na osvojenie si slovenského jazyka.

Ak je u žiaka potrebná rozsiahlejšia podpora vrátane podpory špeciálnych výchovno-vzdelávacích potrieb, môže mu byť poskytnutá komplexná podpora aj formou individuálneho vzdelávacieho programu.“

Poznámka pod čiarou k odkazu 16 znie: „<https://podporneopatrenia.minedu.sk/>“

Poznámka pod čiarou k odkazu 17 znie: „Komunikačnú úroveň jazyka (úroveň A1/A2 podľa Spoločného európskeho referenčného rámca pre jazyky) si prichádzajúci žiak – cudzinec osvojí do dvoch rokov, akademický jazyk, t. j. terminológiu vyučovacích predmetov, širokú slovnú zásobu a zložitejšie vetné konštrukcie, za päť až sedem rokov, niekedy až desať rokov.“

Poznámka pod čiarou k odkazu 18 znie: „Adaptačné obdobie žiaka – cudzinca je obdobie prvého roku vzdelávania (t. j. dve hodnotiace obdobia/jedno hodnotiace obdobie = jeden polrok školského roka) žiaka v škole na území Slovenskej republiky.“

Poznámka pod čiarou k odkazu 19 znie: „Žiaci bez znalosti vyučovacieho jazyka alebo so základnou úrovňou ovládania vyučovacieho jazyka, t. j. na jazykovej úrovni A1 alebo A2 podľa Spoločného európskeho referenčného rámca pre jazyky.“

15 Za kapitolu 11 sa vkladá nová kapitola 12 s názvom „Hodnotenie žiakov v základnom vzdelávaní“, ktorá znie:

„Systematické hodnotenie je neoddeliteľnou súčasťou výchovno-vzdelávacieho procesu. Slúži predovšetkým na poskytovanie spätnej väzby žiakom a podporu ich učenia sa, na poskytovanie spätnej väzby učiteľom a usmerňovanie ich vyučovania a na informovanie rodičov a zákonných zástupcov o tom, ako ich deti zvládajú školské vzdelávanie. Zámerom a účelom hodnotenia nie je triedenie a selekcia žiakov. Hodnotenie zároveň nie je len vyjadrením toho, koľko si žiaci z učiva zapamätali, ale reflektuje ich schopnosť aplikovať osvojené vedomosti a zručnosti v praktických situáciách.

Hodnotenie prebieha počas celého procesu výchovy a vzdelávania, pričom sa rozlišuje priebežné hodnotenie (počas klasifikačného obdobia) a súhrnné hodnotenie (na konci klasifikačného obdobia). Žiak má právo byť informovaný o výsledkoch hodnotenia svojich vedomostí, zručností a spôsobilostí bezodkladne, zrozumiteľne a inštruktívne (návodne).

Hodnotenie žiaka sa vykonáva v súlade so zákonom č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní a s vyhláškou Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky č. 223/2022 Z. z. o základnej škole (ďalej „vyhláška o ZŠ“), ktoré ustanovujú zásady hodnotenia a klasifikácie žiakov v základnej škole. Tieto právne normy umožňujú slovné hodnotenie, klasifikáciu, kombináciu slovného hodnotenia a klasifikácie alebo hodnotenie inou formou, ktoré je v súlade s princípmi a cieľmi výchovy a vzdelávania.

Hodnotenie odráža mieru dosiahnutia vzdelávacích štandardov a úroveň rozvoja spôsobilostí vyplývajúcich z gramotností definovaných v Štátnom vzdelávacom programe pre základné vzdelávanie (ďalej „ŠVP“), pokrok žiaka v čase a kvalitu procesu učenia. Predmetom hodnotenia nie je osobnosť žiaka, ani jeho psychologické charakteristiky, prípadne jeho limity vyplývajúce zo znevýhodnenia, ale výlučne proces a výsledky jeho učenia sa, jeho úsilie a angažovanosť.

Princípy hodnotenia

Hodnotenie procesu učenia a výsledky procesu učenia sa žiaka v základnom vzdelávaní sa riadi týmito princípmi:

Zákonnosť a súlad so ŠVP – hodnotenie prebieha v súlade so zákonom č. 245/2008 Z. z. a vyhláškou o základnej škole a vychádza z cieľov, obsahov a vzdelávacích štandardov stanovených v štátnom vzdelávacom programe a v školskom vzdelávacom programe príslušnej školy.

Kriteriálnosť – činnosti, prejavy a výkony žiaka sa posudzujú vo vzťahu k vopred stanoveným kritériám (vzdelávacím štandardom, hodnotiacim kritériám, úrovňovým hodnotiacim rámcom, minimálnemu učebnému výstupu), nie vo vzťahu k výkonom ostatných žiakov. Základným referenčným bodom pri posudzovaní, či žiak dosahuje úroveň potrebnú na priznanie stupňa vzdelania, je minimálny učebný výstup. Minimálny učebný výstup je základným referenčným bodom pri posudzovaní, či žiak dosahuje úroveň potrebnú na priznanie stupňa vzdelania.

Formatívnosť a podpora učenia – ťažiskom priebežného hodnotenia je formatívne hodnotenie počas procesu učenia, ktoré pomáha žiakovi pochopiť, kde sa nachádza (čo vie, aké má spôsobilosti), kam smeruje (čo sú jeho ciele) a ako sa tam môže dostať (aký je optimálny postup na dosiahnutie cieľov).

Spravodlivosť a primeranosť – hodnotenie primerane zohľadňuje individuálne vzdelávacie potreby každého žiaka, jeho zdravotný stav, sociálny kontext a jazykové prostredie pri zachovaní primeranej náročnosti a rovnakých základných kritérií.

Zrozumiteľnosť a transparentnosť – kritériá, spôsoby a formy hodnotenia sú žiakom a zákonným zástupcom vopred známe a vysvetlené. Žiak má právo poznať zdôvodnenie každého svojho hodnotenia.

Participatívnosť žiakov – hodnotenie zahŕňa aj sebahodnotenie a rovesnícke hodnotenie ako nástroje rozvoja metakognície, zodpovednosti a schopnosti reflektovať vlastné učenie.

Celostnosť – hodnotenie sa zameriava na vedomosti, zručnosti – spôsobilosti v ich vzájomných súvislostiach. Odráža aj kvalitu a hĺbku vedomostí, nielen ich rozsah a správnosť.

Formy a typy hodnotenia

Hodnotenie v školskom prostredí prebieha priebežne, počas hodnotiaceho obdobia a na konci hodnotiaceho obdobia. Podľa toho sa líši aj jeho forma a ciele.

Priebežné hodnotenie sa realizuje počas hodnotiaceho obdobia. Je zamerané najmä na sledovanie a diagnostikovanie úrovne vedomostí, zručností a spôsobilostí žiaka, na poskytovanie včasnej a zrozumiteľnej spätnej väzby a na podporu ďalšieho učenia sa žiaka. Umožňuje učiteľovi aj žiakovi priebežne sledovať pokrok v dosahovaní vzdelávacích cieľov, identifikovať silné stránky aj oblasti, ktoré si vyžadujú ďalší rozvoj a podľa potreby prispôbovať vyučovacie postupy. Priebežné hodnotenie zároveň poskytuje informácie zákonným zástupcom o priebehu vzdelávania a podporuje individualizáciu a diferenciaciu vyučovania.

V priebehu hodnotiaceho obdobia sa realizuje diagnostika žiakovho poznania v konkrétnej téme, priebeh osvojovania a kvalita osvojenia vedomostí, zručností – spôsobilostí:

- **diagnostické hodnotenie** – používané pred preberaním nového učiva s cieľom zistiť východiskovú úroveň žiakov, ich potreby a potenciál,
- **formatívne hodnotenie** – je hlavným typom hodnotenia v základnom vzdelávaní. Učiteľ ho využíva priebežne počas vyučovania na plánovanie ďalších krokov, na úpravu vyučovacích stratégií a na podporu žiaka v učení. Hlavným účelom formatívneho hodnotenia je zefektívniť učenie sa žiakov, ktorí sú hlavnými adresátmi jeho výstupov. Výstupy majú formu inštruktívnej slovnej spätnej väzby (ústnej či písomnej), a to bez ohľadu na to, akú formu priebežného hodnotenia škola v danom predmete používa,
- **sumatívne hodnotenie** – využíva sa po ukončení preberania tematického celku alebo inej ucelenej časti učiva, predchádza mu formatívne hodnotenie a cieľom je posúdiť úroveň zvládnutia učiva jednotlivými žiakmi. Účelom je overiť výslednú úroveň vedomostí, zručností – spôsobilostí žiakov po prebratí istého celku učiva a poskytnúť učiteľovi spätnú väzbu na jeho vyučovacie postupy. Hlavnými adresátmi sumatívneho hodnotenia sú žiaci a ich zákonní zástupcovia, pričom výstupy sú vo forme, akú škola využíva na priebežné hodnotenie daného vyučovacieho predmetu (známka, body, percentá, rubriky, slovné hodnotenie a pod.).

Súhrnné hodnotenie sa uskutočňuje na konci hodnotiaceho obdobia a poskytuje celkovú informáciu o úrovni dosiahnutých vzdelávacích výsledkov žiaka vo vzťahu k cieľom a vzdelávacím štandardom stanoveným v štátnom a školskom vzdelávacom programe. Jeho cieľom je zhrnúť mieru, do akej si žiak osvojil požadované vedomosti, zručnosti – spôsobilosti a poskytnúť zrozumiteľnú informáciu žiakovi a jeho zákonným zástupcom o výsledkoch jeho vzdelávania. Súhrnné hodnotenie zároveň môže slúžiť ako podklad pre rozhodovanie o ďalšom vzdelávacom postupe žiaka a poskytuje údaje využiteľné na zvyšovanie kvality vzdelávania na úrovni školy aj vzdelávacieho systému.

Priebežné aj súhrnné hodnotenie dopĺňa aj **sebahodnotenie a rovesnícke hodnotenie**. Cieľom je systematický rozvoj sebaznania a sebahodnotenia žiaka ako súčasť rozvoja očakávaných spôsobilostí. Žiaci sa učia pomenovať svoje silné stránky, oblasti na zlepšenie, stanovovať si realistické ciele a plánovať kroky k ich dosiahnutiu. Rovesnícke hodnotenie sa využíva ako podporný nástroj učenia – žiaci sa učia poskytovať si navzájom konštruktívnu spätnú väzbu podľa vopred dohodnutých kritérií. Učiteľ dbá na bezpečnú atmosféru, rešpekt a ochranu dôstojnosti každého žiaka.

Ciele hodnotenia

- Priebežné hodnotenie poskytuje žiakovi takú spätnú väzbu o úrovni jeho vedomostí, zručností – spôsobilostí, ktorá zefektívňuje jeho učenie sa a včasne a zrozumiteľne informuje žiaka aj jeho zákonných zástupcov o priebehu jeho vzdelávania a o jeho pokroku.
- Priebežné hodnotenie slúži aj ako spätná väzba pre učiteľov, na základe ktorej môžu skvalitňovať svoje metodické postupy a lepšie diferencovať a prispôbovať ich potrebám jednotlivých žiakov.
- Súhrnné hodnotenie zachytáva mieru, do akej plní žiak stanovené výchovno-vzdelávacie ciele. Poskytuje informácie žiakovi a jeho zákonným zástupcom o vzdelávacích výsledkoch žiaka a o ďalších skutočnostiach týkajúcich sa jeho školského vzdelávania.
- Súhrnné hodnotenie poskytuje údaje pre inštitúcie na vyšších stupňoch vzdelávania ako predpoklad pre rozhodovanie o smerovaní žiaka v ďalšom vzdelávaní.
- Súhrnné hodnotenie poskytuje údaje, ktoré sa využívajú na zvyšovanie kvality vzdelávania na úrovni školy a systému.

Formy hodnotenia

Formy priebežného hodnotenia²⁰:

- klasifikácia,
- slovné hodnotenie,
- kombinácia klasifikácie a slovného hodnotenia,
- hodnotenie inou formou, ktorá je v súlade s princípmi a cieľmi výchovy a vzdelávania, napr. prostredníctvom hodnotiacich rubriík, portfólia alebo kombinácie viacerých nástrojov.

Formy súhrnného hodnotenia²⁰:

- slovné hodnotenie pre 1. – 5. ročník ZŠ; 6. – 9. ročník ak nejde o niektorý z vybraných vyučovacích predmetov,
- klasifikácia,
- kombinované hodnotenie.

Konkrétny spôsob využitia týchto foriem v jednotlivých ročníkoch a predmetoch vymedzuje školský vzdelávací program v súlade s týmto ŠVP, zákonom č. 245/2008 Z. z. a vyhláškou o základnej škole. Škola pritom zabezpečí, aby kritériá pre jednotlivé formy hodnotenia jasne vyjadrovali mieru osvojenia vedomostí, zručností – spôsobilostí a to, či žiak v odôvodnených prípadoch dosahuje minimálny učebný výstup. Forma súhrnného hodnotenia vo vyučovacom predmete nemusí byť rovnaká ako forma priebežného hodnotenia v danom predmete.

Klasifikácia je spôsob hodnotenia vzdelávacích výsledkov žiaka prostredníctvom klasifikačných stupňov, ktoré vyjadrujú mieru dosiahnutia očakávaných výkonov stanovených vo vzdelávacích štandardoch. Jej hlavnou funkciou je poskytnúť zrozumiteľnú a porovnateľnú informáciu o úrovni zvládnutia učiva a o kvalite výkonu žiaka v danom období. Klasifikácia sumarizuje výsledky učenia, umožňuje orientáciu žiaka, učiteľa aj rodičov v dosahovaných výsledkoch a slúži aj na rozhodovanie o ďalšom vzdelávacom postupe. Aby plnila svoju funkciu, mala by vychádzať z vopred známych kritérií, byť spravodlivá, primeraná veku žiakov a mala by sa opierať o viacero dôkazov o učení žiaka, nielen o jednorazový výsledok. Hodnotenie žiaka vykonávané formou klasifikácie sa vyjadruje klasifikačnými stupňami: 1 – výborný, 2 – chváľitebný, 3 – dobrý, 4 – dostatočný, 5 – nedostatočný.

Slovné hodnotenie je spôsob hodnotenia, ktorý poskytuje kvalitatívnu spätnú väzbu o priebehu a výsledkoch učenia žiaka prostredníctvom opisného vyjadrenia. Zameriava sa na to, čo sa žiak naučil, v čom napreduje, aké stratégie pri učení využíva a v ktorých oblastiach potrebuje ďalšiu podporu. Jeho cieľom je podporovať učenie, rozvoj sebahodnotenia a motiváciu žiaka tým, že pomenúva silné stránky výkonu aj možnosti ďalšieho zlepšenia. Slovné hodnotenie poskytuje širší obraz o učení žiaka než samotná známka, umožňuje zachytiť individuálny pokrok a je dôležitým nástrojom formatívneho hodnotenia, ktoré usmerňuje ďalší proces učenia a vyučovania.

Kombinované hodnotenie je spôsob hodnotenia, pri ktorom sa spája klasifikácia so slovným hodnotením. Poskytuje žiakovi, jeho zákonným zástupcom aj učiteľovi komplexnejšiu informáciu o výsledkoch vzdelávania. Zámka vyjadruje celkovú úroveň dosiahnutých výkonov žiaka, zatiaľ čo slovná časť hodnotenia dopĺňa túto informáciu o opis priebehu učenia, silných stránok žiaka, oblastí na zlepšenie a odporúčaní pre ďalší rozvoj. Kombinované hodnotenie tak prepája sumarizačnú funkciu klasifikácie s podporujúcou a rozvojovou funkciou slovného hodnotenia a prispieva k lepšiemu porozumeniu individuálneho pokroku žiaka v procese učenia.

Hodnotenie žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami a žiakov z rôznorodého prostredia

Hodnotenie žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami (ŠVVP) sa realizuje v súlade so zákonom č. 245/2008 Z. z., podpornými opatreniami a individuálnym vzdelávacím programom. Pri hodnotení sa zohľadňuje charakter ŠVVP, odporúčania zariadení prevencie a poradenstva a podpora, ktorú žiak počas vzdelávania dostáva.

V rámci podpory inkluzívneho vzdelávania a v súlade s rešpektovaním individuálnych potrieb žiakov, ako aj v kontexte individuálneho vzdelávacieho programu sa upravuje aj spôsob hodnotenia žiaka so ŠVVP, vrátane využívania slovného hodnotenia, klasifikácie, iných foriem hodnotenia v súlade s princípmi výchovy a vzdelávania alebo kombinovaných foriem v súlade s legislatívnymi predpokladmi, týmto štátnym vzdelávacím programom a podpornými opatreniami.

Pri hodnotení žiakov zo sociálne znevýhodňujúceho prostredia, žiakov z odlišného jazykového prostredia a novopristáňovaných žiakov (viac k tejto téme v kapitole Osobitosti

výchovy a vzdelávanie cudzincov) škola uplatňuje zásadu rovnakých príležitostí, primerane zohľadňuje jazykovú bariéru a adaptačné obdobie, poskytuje podporu a využíva diagnostické a formatívne nástroje na sledovanie pokroku žiaka.

Pri posudzovaní možnosti prisúdenia stupňa vzdelania alebo zvažovaní postupu žiaka do vyššieho cyklu vzdelávania sa **využíva minimálny učebný výstup (MUV)**, ktorý predstavuje základnú referenčnú úroveň pri hodnotení.

Charakteristika minimálneho učebného výstupu

Minimálny učebný výstup predstavuje základnú kvalitatívnu úroveň vedomostí, zručností – spôsobilostí nutných a postačujúcich na priznanie stupňa vzdelania a na postup do ďalšieho vzdelávacieho cyklu alebo stupňa vzdelávania.

Pri žiakovi so ŠVVP sa pri hodnotení skúma najmä to, či dosiahol minimálny učebný výstup pri primeranej podpore (úprava metód, tempa, foriem práce, prostredia, pomôcok a pod.).

Žiak so ŠVVP môže byť v celkovom hodnotení hodnotený ako prospel aj vtedy, ak nedosahuje celú vyššiu úroveň vzdelávacích štandardov, ale dosahuje minimálny učebný výstup, ktorý je v ŠVP definovaný ako dolná hranica pri hodnotení.

Ak žiak so ŠVVP nedosahuje minimálny učebný výstup ani pri realizovaných podporných opatreniach, škola:

- zhodnotí účinnosť doterajších podporných opatrení a zväži ich úpravu alebo posilnenie,
- v spolupráci so zariadením poradenstva a prevencie a so zákonným zástupcom posúdi vhodnosť ďalšieho vzdelávacieho postupu (úprava individuálneho vzdelávacieho programu, využitie ďalších stupňov podpory, prípadne ďalšie postupy v súlade so školským zákonom),
- pri rozhodovaní o opakovaní ročníka alebo zmene vzdelávacej dráhy uplatňuje zásadu najlepšieho záujmu dieťaťa.

Forma hodnotenia žiakov so ŠVVP (slovné hodnotenie, klasifikácia, iné formy hodnotenia alebo ich kombinácia) sa volí tak, aby:

- bola v súlade so školským zákonom, vyhláškou o základnej škole a podpornými opatreniami,
- zodpovedala individuálnym potrebám žiaka,

- umožňovala jasne vyjadriť, do akej miery žiak dosahuje minimálny učebný výstup a prípadne vyššiu úroveň vzdelávacích štandardov.

Konkretizácia úprav hodnotenia je spracovaná ako súčasť kapitoly ŠVP Osobitosti výchovy a vzdelávania žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami v súlade s princípmi inkluzívneho vzdelávania.

Externé hodnotenie

Žiaci základných škôl sa zúčastňujú národných a medzinárodných testovaní podľa platných predpisov a rozhodnutí Ministerstva školstva, výskumu, vývoja a mládeže Slovenskej republiky. Dáta z externých meraní slúžia predovšetkým ako zdroj spätnej väzby pre učiteľov, školy, zriaďovateľov, autorov kurikulárnych dokumentov, školskú inšpekciu a decíznu sféru (tvorcov vzdelávacej politiky). Výsledky týchto testovaní nesmú byť jediným alebo dominantným kritériom pri hodnotení jednotlivých žiakov ani kvality práce jednotlivých učiteľov či škôl.

Školy a učitelia využívajú výsledky externých meraní najmä na:

- objektívne posúdenie úrovne dosahovaných vzdelávacích výsledkov,
- analýzu silných a slabých stránok vzdelávacieho procesu,
- zlepšovanie školského vzdelávacieho programu, vyučovacích stratégií a podpory žiakov,
- úpravy vnútorného systému hodnotenia.

Dokumentácia a komunikácia výsledkov hodnotenia

Hodnotenie žiaka sa dokumentuje v školskej pedagogickej dokumentácii a v ďalšej dokumentácii určenej v školskom vzdelávacom programe v súlade so zákonom 245/2008 Z. z. a s vyhláškou o základnej škole, ako aj ďalšími relevantnými právnymi predpismi. Škola zabezpečí, aby dokumentácia odrážala nielen sumatívne a súhrnné výsledky, ale aj informácie o pokroku žiaka a podpornej práci s ním.

Učitelia pravidelne informujú žiakov a ich zákonných zástupcov o priebehu učenia, pokroku a dosiahnutých výsledkoch žiakov a systematicky vytvárajú priestor na komunikáciu o týchto skutočnostiach (napr. formou konzultácií, triednych schôdzok, individuálnych pohovorov) s cieľom spoločne naplánovať a zabezpečiť optimálny rozvoj žiaka.

Školský vzdelávací program spresní vnútorný systém hodnotenia žiakov v konkrétnej škole, ktorý obsahuje o. i.:

- formu a konkrétne metódy priebežného a súhrnného hodnotenia pre každý hodnotený vyučovací predmet,
- vyučovacie predmety, v ktorých sa žiaci príslušných ročníkov nehodnotia,
- postup, ktorým sa v jednotlivých predmetoch odvodí z priebežného hodnotenia žiaka jeho súhrnné hodnotenie,
- spôsob, akým budú učitelia viesť evidenciu o hodnotení (spôsob dokumentovania pokroku žiaka),
- intervaly preverovania vzdelávacích výsledkov žiakov, ako aj pravidlá preverovania (napr. počet písomných prác počas jedného dňa, spôsob oznamovania písomných prác alebo iných preverovaní vzdelávacích výsledkov žiaka),
- koordináciu hodnotenia medzi učiteľmi jednotlivých predmetov a ročníkov s dôrazom na jednotné chápanie a uplatňovanie kritérií a foriem hodnotenia, ako aj uplatňovanie minimálneho učebného výstupu,
- pravidlá pravidelného informovania žiaka a jeho zákonných zástupcov o pokroku v oblasti jeho vedomostí, zručností a spôsobilostí v kontexte stanovených cieľov a očakávaných výstupov zo vzdelávania,
- spôsob, akým budú triedni učitelia a vedenie školy priebežne informovaní o stave hodnotenia jednotlivých žiakov.“

Poznámka pod čiarou k odkazu 20 znie: „Podľa § 55 zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní“

16 Vydáva sa príloha „Minimálny učebný výstup“, ktorej znenie tvorí príloha tohto dodatku.

17 V kapitole „Záverečné ustanovenia“ sa text časti s názvom „Používanie Štátneho vzdelávacieho programu pre základné vzdelávanie“ nahrádza týmto znením:

„Podľa Štátneho vzdelávacieho programu pre základné vzdelávanie, schváleného dňa 31. 3. 2023 pod č. 2023/831:7-A2140 v znení dodatkov, sa výchova a vzdelávanie uskutočňuje postupne od prvého ročníka.

V základných školách s možnosťou uplatnenia ŠVP od školského roku 2023/2024 a s povinnosťou od školského roku 2026/2027.

Štátnym vzdelávacím programom pre základné vzdelávanie sa od školského roku 2026/2027 nahrádzajú vzdelávacie programy:

- pre žiakov so zdravotným znevýhodnením²²,
- pre žiakov so všeobecným intelektovým nadaním²³.

V základných školách a triedach pre žiakov so všeobecným intelektovým nadaním s povinnosťou uplatnenia ŠVP od školského roku 2027/2028.

V základných školách a triedach pre žiakov so zdravotným znevýhodnením s možnosťou uplatnenia ŠVP od školského roku 2026/2027 a s povinnosťou od školského roku 2027/2028.“

Poznámka pod čiarou k odkazu 21 znie: „§ 94 ods. 2 zákona č. 245/2008 Z. z.“

Poznámka pod čiarou k odkazu 22 znie: „§ 103 ods. 5 zákona č. 245/2008 Z. z.“

18 V kapitole „Záverečné ustanovenia“ sa za textom časti „Používanie Štátneho vzdelávacieho programu pre základné vzdelávanie“ dopĺňa nová časť s názvom „Školský vzdelávací program“ s týmto znením:

„Škola, ktorá začína s implementáciou tohto ŠVP, vypracuje najneskôr do 31. augusta príslušného kalendárneho roka minimálne učebné osnovy jednotlivých vyučovacích predmetov a učebný plán pre 1. ročník. Tieto časti zapracuje do nového školského vzdelávacieho programu (ďalej len „nový ŠkVP“) s poznámkou, ktoré kapitoly v rozsahu podľa § 7 ods. 4 zákona č. 245/2008 Z. z. zostávajú v platnosti podľa pôvodného ŠkVP. Nový ŠkVP škola zverejní na webovom sídle určenom ministerstvom školstva do 60 dní od jeho schválenia.

Najneskôr do konca školského roka, v ktorom škola začala s implementáciou, doplní nový ŠkVP o chýbajúce kapitoly vrátane kompletného učebného plánu školy a učebných osnov pre prvý vzdelávací cyklus (1. – 3. ročník).

Učebné osnovy pre vyššie vzdelávacie cykly škola doplní najneskôr:

- pre druhý vzdelávací cyklus (4. – 5. ročník) do konca školského roka v treťom roku implementácie,
- pre tretí vzdelávací cyklus (6. – 9. ročník) do konca školského roka v piatom roku implementácie.“